
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 4
април 2006.
година XLVI
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.sr.gov.yu

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
мр Млађан Динкић, министар финансија

Уређивачки одбор
Весна Арсић, Даница Маговац,
Весна Хрељац-Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Весна Арсић
државни секретар

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jknezevic@mfin.sr.gov.yu

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских процеса, Министарство финансија
Републике Србије, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/2685 301

Припрема и шtamпa
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/2685 -301 bilten.fin@mfin.sr.gov.yu
--

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2006 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

1. Порески третман бестеретног давања у виду златника које банка поклања физичким лицима (штедишмама) у вредности зависно од висине уложених средстава по основу девизне штедње 9
2. Могућност ослобођења од плаћања ПДВ за увоз половних путничких аутомобила који се врши у складу с уговором о донацији закљученим између Development Alternatives, Inc. (DAI)/Програм за реформу локалне самоуправе у Србији (SLGRP) и општине Крупањ, Сталне конференције градова и општина (СКГО), Савеза невладиних организација оснивача Медија центра Ниш за подршку мисији Медија центра Ниш и општине Ивањица, а на основу Споразума између Владе САД и Владе СРЈ о економској, техничкој и другој средној помоћи 13
3. Могућност да се школа страних језика ослободи од плаћања пореза на промет у 2004. години и од плаћања ПДВ за услуге организовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика и припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика у 2005. години и фискализација услуга из области просвете, културе и образовања. 19

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Обавеза обрачуна и плаћања ПДВ на примљене авансе из иностранства за извоз добара 23
  2. Порески третман добара (дела имовине) која се, као улог, уносе у друго лице у циљу докапитализације 26
  3. Могућност ослобађања од ПДВ промета услуге штампања часописа „Acta Biologica Iugoslavica“ 27
  4. Порески третман новчаних средстава која Фондација солидарности Србије прикупља од грађана преко касица клацкалица смештеним у домовима здравља и самопослугама и која даје као помоћ деци и установама за смештај деце лишене родитељског старања и деце ометене у развоју 29
-

---

5. Порески третман промета услуга превоза и припреме за штампу књига кулинарских рецепата које домаћа фирма пружа иностраној фирми	30
6. Да ли порески пуномоћник страног лица, које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга, има право на одбитак ПДВ који је страном лицу обрачунао обвезник ПДВ, као и да ли обвезник ПДВ има право на одбитак ПДВ обрачунао од стране пореског пуномоћника страног лица за промет добара и услуга који је том обвезнику ПДВ извршило страном лице?	31
7. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз спортских инвалидских колица која ће бити поклоњена клубу кошаркаша у колицима.	34
8. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз десетостапне аутоматске куглане.	34
9. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз инструмента F6150 (симулатор мреже за тестирање релеја и комплетне шеме за заштиту) који Електротехнички факултет, као донацију, добија из САД	35
10. Порески третман промета матичних ћелија, као и промета услуга истраживања и експерименталног развоја на пољу генетике.	36
11. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на промет пластичних наруквица од чије би продаје 50% ишло у фонд за помоћ деци Косова и Метохије у корист хуманитарне акције „За децу Косова“	38
12. Састављање записника о насталом калу, као и могућност упросечавања норматива за утврђивање расхода.	38
13. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ улазница за хуманитарни концерт Владе Дивљана и пријатеља, при чему је укупан приход од концерта намењен „Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју“ из Пожаревца	40
14. Порески третман промета половних рачунара које страном представништво поклања основној школи	41
15. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз концертног клавира за потребе Задужбине Илије М. Коларца	44
16. Порески третман промета услуга техничког, правног и финансијског саветника.	45
17. Обрачунавање и плаћање ПДВ на промет услуга пројектовања грађевинских објеката у Републици и коришћење права на одбитак претходног пореза по основу пружања тих услуга	47
18. Стопа по којој се обрачунава и плаћа ПДВ, као и царина, на увоз електронског речника уређаја Partner ESC400T (образовно помагало)	50
19. Пореска стопа код опорезивања промета и увоза кукуруза кокичара.	52
20. Порески третман промета новог санитарског возила за превоз болесника.	52
21. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз гравура на хартији	53
22. Порески третман закупа осталог неизграђеног грађевинског земљишта	54

-
23. Пореска стопа која се примењује код опорезивања палмине масти сврстане у тарифни број 1511 Царинске тарифе 56
  24. Порески третман промета добара и услуга намењених за личне потребе страног особља запосленог у Канцеларији Светске банке у Београду 57
  25. Пореска стопа на промет услуга које се наплаћују путем улазница (за клизалиште), карата (за коришћење ски лифта), као и код издавања скијашке опреме 59

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Опорезивање капиталног добитка правног лица у случају продаје акција..... 61
2. Могућност коришћења пореског кредита из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа за извршено улагање у набавку основног средства – терминала за даљинско очитивање дневних извештаја из фискалне касе (GPRS)..... 62
3. Начин обрачуна камате „ван дохвата руке“ и спречавање утањене капитализације у складу са Законом о порезу на добит предузећа 63
4. Начин попуњавања пореског биланса (Образац ПБ-1) у случају статусне промене спајања припајањем 65
5. Порески третман прихода које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника по основу камата када је у питању робни кредит нерезидентног обвезника 66
6. Да ли се може признати право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа и у случају када се ради о куповини стана који се користи у пословне сврхе за обављање регистроване делатности?..... 67
7. Порески третман трошкова камата по основу финансијског лизинга у смислу Закона о порезу на добит предузећа. 68
8. Порески третман расхода даваоца новчаних средстава на име спонзорства за издавање музичког албума..... 69

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Да ли се на право својине на кући, која је од надлежног органа проглашена непокретним културним добром, порез на имовину плаћа или постоји право на ослобођење од плаћања тог пореза? 71
  2. Порески третман преноса права својине на непокретности по основу поравнања пред судом 72
  3. Да ли се мења висина пореске обавезе по основу пореза на имовину уколико обвезник тог пореза престане да буде држављанин Републике Србије?..... 74
-

---

4. Утврђивање основице пореза на пренос апсолутних права у случају процене вредности непокретности од стране судског вештака	75
5. Порески обвезник пореза на имовину у случају кад је на непокретности конституисано право употребе и право становања, односно право дугорочног закупа стана или стамбене зграде	76
6. Порески третман донација у новцу или роби спортским организацијама за сврхе одржавања спортских манифестација	77
7. Порез на пренос апсолутних права на пренос удела у правном лицу	78
8. Постојање обавезе на пренос апсолутних права у случају раскида уговора о преносу апсолутних права због неиспуњења обавеза	81
9. Порез на пренос апсолутних права на непокретности по основу пресуде због пропуштања	82
10. Право на повраћај плаћеног пореза на пренос права коришћења градског грађевинског земљишта по основу правног посла закљученог 1997. године коме суд није признао правно дејство	83
11. Право на пореско ослобођење у случају када се привредном друштву, као извршном повериоцу, у извршном поступку досуде непокретности извршног дужника	85
12. Правна могућност уписа права коришћења земљишта у прописане јавне евиденције и, у вези с тим, издавање доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права	86
13. Порез на пренос права својине на стану у случају раскида уговора о купопродаји стана и даље продаје конкретног стана	88
14. Порески третман стицања права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке	90
15. Порез на пренос апсолутних права на непокретности по основу статусне промене правног лица – поделе	91
16. Порески третман преноса права својине на непокретности по основу поравнања пред судом у случају када су стицаоци права родитељи преносиоца права	93

ТАКСЕ

1. Да ли држављани Републике Словеније плаћају републичке административне таксе или су ослобођени плаћања?	95
2. Постојање обавезе дипломатско-конзуларних представништва у вези плаћања републичке административне таксе за захтев за давање мишљења о примени републичких прописа	97

-
3. Плаћање републичке административне таксе за решење која доноси царинарница у скраћеном управном поступку којим се одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина 97
  4. Плаћање републичких административних такси за издавање Потврда о евидентирању појединих спољнотрговинских послова, као и евидентирању измена-допуна и престанка тих послова, као и за захтеве за молбу и предлог, пријаву и други поднесак за евидентирање предузећа, огранака и представништва која домаћа лица оснивају у иностранству 99

ЦАРИНЕ

1. Могућност ослобођења од плаћања царине на инвалидска колица која је увезао Ротаракт клуб из средстава добијених од донације и намењених Клубу кошаркаша у колицима „Дунав“ 103
2. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина и ПДВ за путнички аутомобил, марке Renault 25, година производње 1989, који се као аутомобил у приватном власништву уноси из Републике Црне Горе. 104
3. Царински третман робе која се добија из иностранства ради реализације уговора о преради (дореди) материјала у поступку активног оплемењивања 105
4. Могућност ослобађања од плаћања увозних дажбина Министарства културе за увоз дугометражног филма 106

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се „НИС“ а.д. Нови Сад, као и његови огранци НИС-Петрол Београд, НИС Југопетрол, могу сматрати наручиоцем у смислу члана 3. Закона о јавним набавкама? 109
  2. Да ли је стављање референтне листе у критеријум за бодовање дискриминација неких понуђача, да ли је начин на који су референтне листе дефинисане проблематичан и да ли је критеријум вреднован адекватним бројем бодова? 111
  3. Да ли у ситуацији када као понуђач наступа конзорцијум, приход понуђача за задње три године подразумева укупан приход свих чланица конзорцијума или подразумева приход предузећа које заступа конзорцијум? 113
-

-
4. Да ли јавно предузеће има право и могућност да у јавном позиву за набавку возила као један од услова одреди одржавање тих возила у сопственим сервисима (сервисима наручиоца)? 114
  5. Да ли је Привредно друштво „Колубара-Метал“ д.о.о. Вреоци наручилац у смислу члана 3. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама, будући да више није део јавног предузећа већ је Привредно друштво основано од стране ЈП РБ „Колубара“–Лазаревац, као и да оснивач није више јавно предузеће већ друштво са ограниченом одговорношћу РБ „Колубарав д.о.о.–Лазаревац које је основано од стране ЈП ЕПС? 115
  6. Да ли се јавна електропривредна предузећа са Космета сматрају наручиоцем у смислу члана 3. став 1. тачка 1) подтачка (в) Закона о јавним набавкама и да ли се за набавку услуга од наведених предузећа као пружаоца услуга може закључити уговор без примене одредаба Закона о јавним набавкама, у смислу члана 2. став 1. тачка 1) Закона? 117

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Спровођење и праћење ограничења средстава за плате у јединицама локалне самоуправе 119

ПОДСЕТНИК

- Финансијски прописи донети у априлу месецу 2006. године 123
-

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Порески третман бестеретног давања у виду златника које банка поклања физичким лицима (штедишама) у вредности зависно од висине уложених средстава по основу девизне штедње

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-447/2006-04 од 6.4.2006. год.)

1. Закон о порезу на доходак грађана

Законом о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02 и 135/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана плаћају физичка лица на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети тим законом.

Према одредби члана 85. став 1. тачка 11) Закона, награде, новчане помоћи и друга бестеретна давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца имају порески третман других прихода који чине доходак физичког лица.

Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопа од 20%, на основу коју чини опорезиви приход, који се добија тако што се бруто приход умањи за нормиране трошкове у висини од 20%, сагласно одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и чланом 86. Закона.

Имајући у виду наведене одредбе Закона, сматрамо да примање физичког лица остварено бестеретним давањем банке у облику поклона, у конкретном случају златника, добијеног у складу с одређеним мерилима утврђеним од даваоца (банке) по критеријуму висине средстава уложених од физичког лица по

основу девизне штедне код банке – даваоца поклона, представља други приход физичког лица и подлеже опорезивању порезом на доходак грађана на друге приходе, сагласно чл. 85. и 86. Закона.

2. Закон о порезима на имовину

Према одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног, и друге покретне ствари.

Порез на поклон плаћа се и у случају преноса без накнаде имовине правног лица (члан 14. став 4. Закона).

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа порез на додату вредност, у складу с прописима којима се уређује порез на додату вредност, независно од постојања уговора о поклону (члан 14. став 6. Закона).

Према одредби члана 20. Закона порез на наслеђе и поклон не плаћа се на новац, права, односно ствари из члана 14. став 3. Закона, уколико је појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ мањи од 9.000 динара.

С тим у вези, ако банка поклања – преноси без накнаде златнике својим штедишама, порез на поклон плаћа се када је појединачна тржишна, односно номинална вредност поклона већа од 9.000 динара, ако се на тај поклон – пренос без накнаде не плаћа ПДВ у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Обвезник пореза на наслеђе и поклон је лице које на поклон прима предмет опорезивања из члана 14. став 3. Закона и то

резидент Републике за предмет који се налази на територији Србије и Црне Горе или у иностранству, а нерезидент за предмет који се налази на територији Републике (члан 15. Закона).

Дакле, обвезник пореза на поклон у конкретном случају јесте лице које од банке на територији Републике прими без накнаде златник, а не банка.

Уколико се давање златника од стране банке штедишама врши уз противнакнаду од стране примаоца златника, порез на поклон се не плаћа.

3. Закон о порезу на добити предузећа

Одредбом члана 15. став 6. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се издаци за рекламу, пропаганду и репрезентацију признају као расход у пореском билансу обвезника у износу до 3% од укупног прихода.

Као расходи пропаганде у пореском билансу признају се само они поклони и други расходи који служе промоцији пословања пореског обвезника.

У конкретном случају, сматрамо да расходи пореског обвезника – банке, настали по основу поклона (у виду златника) својим штедишама у зависности од висине штедног улога могу бити признати у пореском билансу као расход који је учињен у циљу пропаганде, односно промоције пореског обвезника, уколико је такав расход у складу с прописима о рачуноводству и ревизији и МРС, као и с општим актом обвезника, исказан у пословним књигама и билансу успеха као трошак рекламе и пропаганде (рачун 535), односно као трошак репрезентације (рачун 551), који се, заједно с другим трошковима рекламе, пропаганде и репрезентације, признаје до висине 3% од укупног прихода.

4. Закон о порезу на додату вредност

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон)

прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона о ПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Са прометом добара уз накнаду, сагласно одредбама става 4. тачка 2) и става 5. истог члана Закона, изједначава се сваки други промет добара без накнаде, под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може одбити у потпуности или сразмерно.

Сваким другим прометом добара без накнаде, у смислу члана 4. став 4. тачка 2) Закона, а у складу с одредбом члана 14. Правилника о утврђивању шта се сматра узимањем и употребом добара која су део пословне имовине пореског обвезника, пружањем услуга и сваким другим прометом без накнаде и о утврђивању уобичајених количина пословних узорака и поклона мање вредности („Сл. гласник РС“, бр. 114/04, у даљем тексту: Правилник), сматра се поклањање добара, осим поклањања пословних узорака и поклона мање вредности из чл. 7. и 8. овог правилника.

Одредбом члана 6. став 1. тачка 4) Закона прописано је да се прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра давање поклона мање вредности, ако се дају повремено различитим лицима.

Поклоном мање вредности, у смислу члана 6. став 1. тачка 4) Закона, а у складу с одредбом члана 8. став 1. Правилника, сматра се добро појединачне тржишне вредности мање од 2.000 динара, без ПДВ, које обвезник даје повремено различитим лицима (пословним партнерима, представницима пословних партнера и сл.), а да за то не постоји правна обавеза.

Пословним партнерима сматрају се особе са којима постоји пословни однос или се очекује да ће се такав однос успоставити,

док се повременим давањем поклона сматра давање највише једног поклона истом лицу у пореском периоду (ст. 2. и 3. члана 8. Правилника).

Укупна вредност поклона мање вредности у пореском периоду не може бити већа од 0,25% укупног промета обвезника у том пореском периоду (став 4. истог члана Правилника).

Према одредби члана 9. Правилника, укупним прометом из члана 8. овог правилника сматра се промет добара и услуга, осим промета опреме и објеката за вршење делатности, без ПДВ.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет златника које банка поклања својим штедишама, независно од тога да ли се ради о поклонима мање вредности или о поклонима који се не сматрају поклонима мање вредности, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да банка, сагласно одредбама члана 28. Закона, нема право на одбитак претходног пореза при набаци ових добара.

2. Могућност ослобођења од плаћања ПДВ за увоз половних путничких аутомобила који се врши у складу с уговором о донацији закљученим између Development Alternatives, Inc. (DAI)/Програм за реформу локалне самоуправе у Србији (SLGRP) и општине Крупањ, Сталне конференције градова и општина (СКГО), Савеза невладиних организација оснивача Медија центра Ниш за подршку мисији Медија центра Ниш и општине Ивањица, а на основу Споразума између Владе САД и Владе СРЈ о економској, техничкој и другој сродној помоћи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00281/2006-04 од 20.3.2006. год.)

1. Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 24. став 1. тачка 16а) прописано је да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, а

тим уговором је предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

Одредбом члана 26. тачка 1) Закона прописано је, између осталог, да се ПДВ не плаћа на увоз добара чији је промет, у складу с чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16б) овог закона, ослобођен ПДВ.

Према члану 3. тачка (а) Споразума између Владе САД и Владе СРЈ о економској, техничкој и другој сродној помоћи, потписаног 6. марта 2001. године, предвиђено је, између осталог, да услуге, артикли, прибор, опрема и друга имовина, укључујући некретнине, које се користе у вези с програмима помоћи САД могу да се увезу, извезу, купе, користе, продају, поклоне или да се њима располаже у СРЈ без икаквих дажбина, царина, увозне таксе, извозне таксе, пореза на додату вредност (VAT), пореза на промет или располагање имовином и других такси и сличних намета.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона, а у складу с одредбом члана 21а став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), за промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора или са Републиком Србијом, под условом да је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, обвезник може да оствари ако промет добара и услуга непосредно врши:

1) лицу са којим је закључен уговор о донацији, односно лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта у Републици Србији од стране лица са којим је закључен уговор о донацији (у даљем тексту: имплементарни партнер);

2) лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта на територији Републике Србије од стране имплементарног партнера (у даљем тексту: подимплементарни партнер);

3) кориснику новчаних средстава која су предмет уговора о донацији, ако су та средства од стране даваоца донације или импле-

ментарног партнера непосредно дата кориснику за финансирање одређеног пројекта у Републици Србији, као и кориснику добара или услуга који су предмет уговора о донацији, ако је та добра или услуге непосредно платио давалац донације.

Према одредби става 2. истог члана Правилника, републички орган надлежан за послове економских односа са иностранством доставља Пореској управи – Централни списак и копије закључених уговора о донацији, списак имплементарних партнера, као и податке о износу средстава која су предмет уговора о донацији.

Ставом 3. истог члана Правилника прописано је да имплементарни партнер из става 1. тачка 1) овог члана доставља Централни списак подимплементарних партнера, као и копије уговора закључених са подимплементарним партнерима.

Према одредби члана 21б став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 21а став 1. тач. 1) и 2) овог правилника обвезник може да оствари ако поседује документ којим се потврђује да је промет добара и услуга према уговору о донацији ослобођен пореза (у даљем тексту: потврда о пореском ослобођењу за донације), који попуњава, потписује, оверава и издаје овлашћено лице имплементарног, односно подимплементарног партнера, у три примерка, које доставља Централни на оверу.

Ставом 2. истог члана Правилника прописано је да је одговорно лице имплементарног, односно подимплементарног партнера, дужно да, пре издавања прве потврде о пореском ослобођењу за донације, Централни достави отисак печата, податке о лицима овлашћеним за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације са депонованим потписима тих лица, као и обавештење о променама лица којима је дато ово овлашћење, у року од 15 дана од дана настанка промене.

Ставом 3. истог члана Правилника прописано је да потврда о пореском ослобођењу за донације из става 1. овог члана садржи:

- 1) назив и адресу имплементарног, односно подимплементарног партнера;
- 2) број и датум потврде;

3) назив и број уговора о донацији ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта;

4) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;

5) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;

6) потпис и печат овлашћеног лица имплементарног, односно подимплементарног партнера;

7) број и датум овере од стране Централне и потпис овлашћеног лица.

Одредбом става 4. истог члана Правилника прописано је да, изузетно од става 3. тачка б) овог члана, ако имплементарни, односно подимплементарни партнер, нема обавезу да поседује печат у складу с прописима своје земље, у том случају, уместо отиска печата, Централна доставља изјаву да не поседује печат, потписану од стране лица овлашћеног за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације.

Према ставу 5. истог члана Правилника, Централна провера да ли је уговор о донацији евидентиран код Централне, оверава сва три примерка потврде о пореском ослобођењу за донације, од којих два примерка враћа имплементарном, односно подимплементарном партнеру, а трећи задржава за своје потребе.

Ставом 6. истог члана Правилника прописано је да имплементарни, односно подимплементарни партнер доставља обвезнику један примерак оверене потврде из става 5. овог члана, а други задржава за своје потребе.

Пореско ослобођење из члана 21а став 1. тачка 3), а у складу с одредбом члана 21в овог правилника, обвезник може да оствари ако поседује потврду о пореском ослобођењу за донације, коју попуњава, потписује, оверава и издаје овлашћено лице републичког органа надлежног за послове економских односа са иностранством у четири примерка, од којих два примерка доставља кориснику донације, трећи Централни, а четврти задржава за своје потребе.

Сагласно ставу 2. истог члана Правилника, корисник донације доставља обвезнику један примерак потврде о пореском ослобођењу за донације, а други задржава за своје потребе.

Одредбом става 3. истог члана Правилника, потврда о пореском ослобођењу за донације садржи:

- 1) назив и адресу издаваоца потврде;
- 2) број и датум потврде;
- 3) назив и број уговора о донацији ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта ако се промет добара или услуга врши у циљу реализације одређеног пројекта у Републици Србији;
- 4) назив, адресу и ПИБ корисника донације;
- 5) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;
- 6) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;
- 7) потпис и печат овлашћеног лица издаваоца потврде.

Правилником о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 68/05, у даљем тексту: Правилник о изменама и допунама), у члану 8. прописано је да, ако се по основу уговора о донацији из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона врши увоз добара у Републику, лице овлашћено за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације издаје посебну потврду за увоз добара, на захтев пореског дужника (лице које увози добро), при чему ова потврда, уместо података прописаних чланом 21б став 3. тач. 4) и 5), односно чланом 21в став 3. тач. 5) и 6) Правилника (подаци о називу, адреси и ПИБ-у обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење и вредности промета добара и услуга по предрачуну, односно датуму и износу уплаћених авансних средстава), садржи податке о називу, адреси и ПИБ-у лица за које се врши увоз добара, односно лица које може да оствари пореско ослобођење у складу с чланом 24. став 1. тачка 16а) Закона, као и вредности добара која се увозе исказаној у рачуну иностраног испоручиоца.

Одредбом члана 9. Правилника о изменама и допунама прописано је, између осталог, да уз пореску пријаву обвезник ПДВ

доставља преглед потврда о пореском ослобођењу за донације, који садржи број и датум ових потврда и вредност промета добара и услуга, односно увоза добара, примљених у пореском периоду за који подноси пореску пријаву.

У складу с наведеним одредбама Закона, Правилника и Споразума између Владе САД и Владе СРЈ о техничкој и другој сродној помоћи, потписаног 6. марта 2001. године, на промет добара и услуга који се врши у циљу реализације пројекта помоћи Савезној Републици Југославији, у знак подршке привредној и демократској реформи која обухвата активности у областима као што су привредна стабилизација, реформа и развој, енергетика и животна средина и подршке демократским иницијативама и институцијама и побољшању квалитета живота, од стране САД, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по том основу. ПДВ се не обрачунава и не плаћа ни на увоз добара, у конкретном случају половних путничких аутомобила, уз испуњење свих наведених услова.

2. Пренос без накнаде – поклон употребљаваних моторних возила предмет је опорезивања порезом на поклон, сагласно одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04).

Употребљавано моторно возило, у смислу Закона, јесте моторно возило које је најмање једанпут, у складу с прописима, било регистровано на територији Србије и Црне Горе (члан 14. став 5. Закона).

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа порез на додату вредност, у складу с прописима којима се уређује ПДВ, независно од постојања уговора о поклону (члан 14. став 6. Закона).

Дакле, на поклон – донацију моторног возила које није најмање једанпут, у складу с прописима, регистровано на територији Србије и Црне Горе, порез на поклон се не плаћа.

Такође, порез на поклон се не плаћа на поклон – донацију моторног возила које је најмање једанпут, у складу с прописима, било регистровано на територији Србије и Црне Горе, на који се плаћа ПДВ.

Одредбом члана 16. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора („Сл. лист Србије и Црне Горе“, бр. 1/03 и 26/05) прописано је да ратификовани међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права имају примат над правом Србије и Црне Горе и правом држава чланица.

С тим у вези, порез на поклон се не плаћа ни на пренос права без накнаде – донацију моторних возила, која се врши на основу билатералних споразума који имају карактер ратификованих међународних уговора, када је тим споразумима прописано да се на поклоне по основу тих споразума неће плаћати икакве дажбине, друге таксе или слични намети.

3. Могућност да се школа страних језика ослободи од плаћања пореза на промет у 2004. години и од плаћања ПДВ за услуге организовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика и припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика у 2005. години и фискализација услуга из области просвете, културе и образовања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2280/2005-04 од 16.3.2006. год.)

1. Одредбом члана 12. ст. 1. и 2. Закона о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 70/03 и 84/04, у даљем тексту: Закон), који се примењивао до 31. децембра 2004. године, било је прописано да се порез на промет услуга плаћа на промет услуга које се обављају уз накнаду. Услугама из овог члана сматрали су се сви послови и радње које нису биле промет производа.

У складу с одредбама члана 13. ст. 1. и 2. Закона, обвезник пореза на промет услуга је лице које изврши услугу из члана 12. овог закона.

Основица пореза на промет услуга је износ накнаде за извршену услугу, у коју није урачунат порез на промет услуга (члан 14. став 1. Закона).

Према одредби члана 16. Закона, стопа пореза на промет услуга износила је 20%.

За услуге организовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика и припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика, сагласно одредбама члана 17. Закона, није било предвиђено пореско ослобођење.

Према томе, обвезник пореза на промет услуга – школа страних језика и цртања, био је дужан да на промет услуга организовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика и припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика обрачуна и плати порез на промет услуга по стопи од 20%, у складу са Законом.

2. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредбама члана 8. ст. 1. и 2. Закона, порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) је лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности, односно делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Порески дужник, у смислу овог закона, је обвезник из члана 8. и члана 9. став 2. овог закона (члан 10. став 1. Закона).

Према одредби члана 25. став 2. тачка 13) Закона, ПДВ се не плаћа ни на промет услуга образовања (основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и с њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу с прописима који уређују ту област.

Одредбом члана 24. Правилника о начину и поступку остваривања пореског ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04,

27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 12) и 13) Закона односи на услуге образовања (основног, средњег, вишег и високог) и професионалне преквалификације, коју пружају лица регистрована за обављање тих делатности у складу с прописима који уређују ту област, на услуге смештаја и исхране ученика и студента у школским и студентским домовима или сличним установама, као и на с њима непосредно повезани промет добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, независно од тога да ли су ове установе усмерене ка остваривању добити.

Према Закону о класификацији делатности и о регистру јединица разврставања („Сл. лист СРЈ“, бр 31/96 ... 74/99), организовање обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика, припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика, нису сврстане и Сектор Л – образовање.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, мишљења смо да се на накнаду за услуге образовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика и припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика, које пружа школа страних језика, обрачунава и плаћа ПДВ по општој стопи од 18%

3. У складу с одредбом члана 3. став 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким

лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмената (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Уредбом о одређивању лица на која се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да услуге организовања обуке за регионални тим тренера наставника енглеског језика, обуке наставника енглеског језика, припреме ученика за завршни разредни испит из енглеског језика, као и услуге организовања обуке цртања, сликања и припреме за ликовну академију, које пружа школа страних језика, у оквиру регистроване делатности 80420 (Образовање одраслих и остало образовање на другом месту непоменуто), нису изузете од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе у складу са Законом, као ни наведеном уредбом, промет који привредни субјект оствари пружањем услуга у оквиру наведене делатности дужан је да евидентира преко фискалне касе, без обзира да ли је плаћање извршено готовински преко благајне или вирманском уплатом на рачун пружаоца услуга.

При томе, напомињемо да привредни субјект који остварује промет продајом добара, као што су уџбеници страних језика, правним лицима и предузетницима нема обавезу евидентирања тако оствареног промета преко фискалне касе, с обзиром да обавеза евидентирања сваког појединачног оствареног промета преко фискалне касе, сагласно наведеним одредбама Закона, постоји само у случају када лице које је уписано у одговарајући регистар врши промет добара на мало, односно пружа услуге физичким лицима.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Обавеза обрачуна и плаћања ПДВ на примљене авансе из иностранства за извоз добара

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2893/2005-04 од 20.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 16. Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга, наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга или настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавезе нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

Одредбом члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство, као и на промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона, а у складу с одредбом члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05), за добра која се шаљу или отпремају у иностранство (у даљем тексту: извоз добара), обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију, односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара издату у складу с царинским прописима.

Ако је у складу с царинским прописима одобрено периодично декларисање добара која се извозе, пореско ослобођење за извоз добара, а до издавања извозне декларације, обвезник може да оствари ако поседује рачуне или отпремнице, оверене од стране надлежног царинског органа (став. 2. члан 3. Правилника).

Изузетно, у случајевима у којима се извоз добара врши без подношења извозне декларације, доказ о извршеном извозу добара је одобрење надлежног царинског органа издато у складу с царинским прописима и оверена потврда надлежног царинског органа о извршеном извозу добара (ст. 3. и 5. члана 3. Правилника).

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за извоз добара обвезник ПДВ може да оствари у пореском периоду у којем је извршио извоз добара, под условом да до истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је извршио извоз, прибави доказ о извршеном извозу.

У случају када обвезник ПДВ у једном пореском периоду прими накнаду или део накнаде (авансно плаћање) за добра која ће у другом пореском периоду отпремати или послати у иностранство, дужан је да у пореском периоду у којем је примио авансну

уплату обрачуна ПДВ на примљени аванс применом прерачунате пореске стопе од 8% или 18%, с обзиром да у том пореском периоду не поседује доказ о извршеном извозу.

Одредбом члана 116 став 1. Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04 и 108/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник ПДВ који прими авансну уплату за промет добара и услуга из члана 24. Закона, а који не поседује прописане доказе за пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, уноси податке у пореску пријаву – део I. Обрасца ПППДВ, и то податак о износу обрачунаог ПДВ под редним бројем 3. – у поље 103, односно под редним бројем 4. – у поље 104.

У пореској пријави за порески период у којем је обвезник ПДВ обезбедио прописане доказе за пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, под редним бројем 1. – у пољу 001 исказује податке о износу накнаде за извршени промет добара са правом на одбитак претходног пореза, а износ обрачунаог ПДВ из поља 103, односно 104 смањује за износ обрачунаог ПДВ из става 1. овог члана (члан 116 став 2. Правилника).

Одредбом става 3. истог члана Правилника прописано је да ако износ обрачунаог ПДВ из поља 103, односно 104 није довољан да би се извршило смањење обрачунаог ПДВ из става 2. овог члана, обвезник ПДВ у том случају, за износ ПДВ за који није могао да изврши смањење, повећава износ претходног пореза под редним бројем 8. – у пољу 108.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, у пореској пријави за порески период у којем обвезник поседује доказ о извршеном извозу, попуњава се поље 001 – износ накнаде за извршени промет са правом на одбитак претходног пореза и врши се смањење износа обрачунаог ПДВ из поља 103, односно 104, за износ обрачунаог ПДВ на примљена авансна средства. Ако износ ПДВ из поља 103, односно 104 није довољан да би се

извршило смањење износа обрачунатог ПДВ на примљена авансна средства, за износ ПДВ за који обвезник ПДВ није могао да изврши смањење повећава се износ претходног пореза под редним бројем 8. – у пољу 108.

Напомињемо да ћемо ово питање, имајући у виду да према позитивним прописима којима се уређује опорезивање потрошње порезом на додату вредност не постоји основ за остваривање пореског ослобођења, односно необрачунавање ПДВ у случају пријема авансних средстава за будући извоз добара, узети у разматрање приликом наредних измена и допуна Закона и подзаконских аката.

2. Порески третман добара (дела имовине) која се, као улог, уносе у друго лице у циљу докапитализације

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2810/2005-04 од 20.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара и услуга, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не сматра се пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Сагласно одредби члана 3. став 1. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без

накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 67/05), прометом добара и услуга који, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не подлеже ПДВ сматра се пренос дела имовине:

1) код статусне промене привредног друштва, а у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) у поступку редовног промета, ликвидације и стечаја, а које чини техничко-технолошку целину (производни погон, производна линија и сл.).

Према ставу 2. истог члана Правилника, пренос права располагања само на поједином добру које се налази у оквиру техничко-технолошке целине из става 1. тачка 2) овог члана не сматра се преносом дела имовине у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, односно у смислу става 1. овог члана.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, када оснивач привредног друштва – обвезник ПДВ повећава оснивачки улог у привредном друштву тако што део своје имовине (добра) улаже у привредно друштво чији је оснивач, при чему се та добра не сматрају техничко-технолошким целином, ради се о промету добара за који је обвезник ПДВ дужан да обрачуна и плати ПДВ. У том случају, а узимајући у обзир одредбу члана 9. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 85/05), којом је прописано да се пореске чињенице утврђују према њиховој економској суштини (начело фактицитета), основицу за обрачун ПДВ чини вредност неновчаног улога утврђена на начин прописан одредбама члана 14. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04).

3. Могућност ослобађања од ПДВ промета услуге штампања часописа „Acta Biologica Jugoslavica“

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-315/2006-04 од 19.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон)

прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 4. став 3. тачка б) Закона, прометом добара сматра се испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим сродним материјалима.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

По посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет или увоз монографских и серијских публикација (члан 23. став 2. тачка 9) Закона).

Према одредби члана 8. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05, у даљем тексту: Правилник), монографским публикацијама, у смислу члана 23. став 2. тачка 9) Закона, сматрају се публикације у текстуалној или илустрованој форми на штампаном или електронском медију, у једном или више делова, чије је издавање унапред утврђено и ограничено, а које имају СІР запис (Cataloguing In Publications), укључујући међународни књижни број ISBN (International Standard Book Number) као његов саставни део.

Ставом 2. истог члана Правилника прописано је да се, у смислу члана 23. став 2. тачка 9) Закона, серијским публикацијама сматрају часописи, билтени, годишњаци, зборници радова и слична грађа, који се објављују сукцесивно, у одређеним временским интервалима, на штампаном или електронском медију, са нумеричким и хронолошким ознакама чије издавање може да траје неограничено, а које имају СІР запис (Cataloguing In Publications), укључујући међународни серијски број ISSN

(International Standard Serial Number) као његов саставни део и који је одштампан на сваком броју публикације.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, када штампарија – порески обвезник штампа и испоручује монографске и серијске публикације које имају СРП запис и међународни књижни број, при чему су публикације одштампане на материјалу испоручиоца – штампарије, ради се о промету добара и на накнаду за испоручена добра ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној стопи од 8%.

У случајевима када штампарија израђује монографске и серијске публикације од материјала наручиоца, ради се о пружању услуга, и на накнаду за те услуге штампарија – порески обвезник обрачунава и плаћа ПДВ по општој стопи од 18% (члан 5. став 3. тачка 3) Закона).

4. Порески третман новчаних средстава која Фондација солидарности Србије прикупља од грађана преко касица клацкалица смештеним у домовима здравља и самопослугама и која даје као помоћ деци и установама за смештај деце лишене родитељског старања и деце ометене у развоју

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00284/2006-04 од 19.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Новчана средства која Фондација солидарности Србије прикупља од грађана преко касица клацкалица смештеним у домовима здравља и самопослугама, у циљу давања помоћи деци и установама за смештај деце лишене родитељског старања и деце ометене у развоју, немају третман накнаде за промет добара, односно услуга.

5. Порески третман промета услуга превођења и припреме за штампу књига кулинарских рецепата које домаћа фирма пружа иностраној фирми

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-64/2006-04 од 19.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуге сматра се место пословне јединице.

У складу с наведеним законским одредбама, место промета услуге превођења и услуге припреме за штампу књига је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет услуге врши преко пословне јединице, место промета је место пословне јединице пружаоца услуге.

Према томе, када домаћа фирма – обвезник ПДВ пружа услуге превођења и услуге припреме за штампу књига, у конкретном случају кулинарских рецепата, лицу са седиштем у иностранству, место промета ових услуга је Република Србија. У том случају, обвезник ПДВ је дужан да на накнаду за промет ових услуга, утврђену у складу с одредбама члана 17. Закона, обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

6. Да ли порески пуномоћник страног лица, које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга, има право на одбитак ПДВ који је страном лицу обрачунао обвезник ПДВ, као и да ли обвезник ПДВ има право на одбитак ПДВ обрачунатог од стране пореског пуномоћника страног лица за промет добара и услуга који је том обвезнику ПДВ извршило страно лице?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-338/2006-04 од 19.4.2006. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно члану 4. став 1. Закона, промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

У складу с наведеним одредбама Закона, обвезник ПДВ који врши опорезиви промет добара и услуга страном лицу дужан је да за извршени промет обрачуна и плати ПДВ у складу са Законом.

2. Одредбом члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, порески пуномоћник кога одреди страно лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици, односно прималац добара и услуга, ако страно лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника.

У складу с наведеном законском одредбом, када страно лице, које на територији Републике Србије нема седиште ни стал-

ну пословну јединицу, а које је ангажовало пореског пуномоћника, врши опорезиви промет добара или услуга, а том случају, порески дужник – порески пуномоћник је дужан да на накнаду за извршени промет страног лица обрачуна ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

3. Према одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Одредбом члана 28. став 1. Закона прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари за добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, које користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу с чланом 24. Закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом, или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Према ставу 3. истог члана Закона, у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1.-3. овог члана.

У смислу наведених законских одредби, обвезник ПДВ нема право на одбитак ПДВ обрачунаог од стране пореског пуномоћника страног лица за опорезиви промет добара и услуга који је том обвезнику ПДВ извршило страно лице.

Одредбом члана 28. став 5. Закона прописано је да право на одбитак претходног пореза може да оствари и порески дужник из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона (порески пуномоћник, односно прималац добара и услуга), под условом да је на накнаду за примљена добра и услуге обрачунао ПДВ у складу с овим законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга из става 1. овог члана, тј. за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, за који у складу с чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ, односно за промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Сагласно наведеном, ако за промет добара и услуга страног лица на територији Републике Србије обавезу обрачуна и плаћања ПДВ има порески пуномоћник који је, истовремено, и обвезник ПДВ, у том случају, а уз испуњење наведених услова (да је на накнаду за примљена добра и услуге обрачунао ПДВ у складу с овим законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга из става 1. овог члана), обвезник ПДВ – порески пуномоћник има право да ПДВ који је обрачунао на накнаду за промет добара страног лица одбије као претходни порез од ПДВ који дугује.

Међутим, порески пуномоћник – обвезник ПДВ који не испуњава услове за одбитак претходног пореза, као и порески пуномоћник који није обвезник ПДВ, нема право да ПДВ који је обрачунао на накнаду за промет добара страног лица одбије као претходни порез.

Такође, порески пуномоћник страног лица нема право на одбитак ПДВ који је за опорезиви промет добара и услуга страном лицу обрачунао домаћи обвезник ПДВ.

7. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз спортских инвалидских колица која ће бити поклоњена клубу кошаркаша у колицима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-539/2006-04 од 19.4.2006. год.)

Одредбом члана 26. став 1. тачка 1а) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији или као хуманитарна помоћ.

Према одредби члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01 и 36/02), државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Одредбом члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи прописано је да донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз спортских инвалидских колица, која као донацију из Шведске добија клуб кошаркаша у колицима, не плаћа се ПДВ, ако се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи. Надлежни царински орган утврђује да ли се увоз врши у складу с поменутиим законом.

8. Могућност ослобођења од плаћања ПДВ на увоз десетостазне аутоматске куглане

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-510/2006-04 од 17.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон)

прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с наведеним одредбама Закона, на увоз десетостазне аутоматске куглане ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%, с обзиром да за увоз овог добра одредбама члана 26. Закона није прописано пореско ослобођење.

9. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз инструмента F6150 (симулатор мреже за тестирање релеја и комплетне шеме за заштиту) који Електротехнички факултет, као донацију, добија из САД

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-461/2006-04 од 13.4.2006. год.)

Одредбом члана 26. став 1. тачка 1а) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији или као хуманитарна помоћ.

Према одредби члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01 и 36/02), државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Одредбом члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи прописано је да донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз инструмента F6150 (симулатор мреже за тестирање релеја и комплетне шеме за заштиту) који Електротехнички факултет, као донацију, добија из САД, не плаћа се ПДВ, ако се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи. Надлежни царински орган утврђује да ли се увоз врши у складу с поменутиим законом.

10. Порески третман промета матичних ћелија, као и промета услуга истраживања и експерименталног развоја на пољу генетике

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-494/2006-04 од 12.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 10) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет људских органа, ткива, телесних течности и ћелија, крви и мајчиног млека.

У складу с наведеним одредбама Закона, обвезник ПДВ који врши промет матичних ћелија нема обавезу да за промет ових

добара обрачуна и плати ПДВ, али нема ни право на одбитак претходног пореза по том основу, под условом да се матичне ћелије сматрају телесним ћелијама за чији је промет прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. Међутим, ако се матичне ћелије не сматрају телесним ћелијама, у том случају за промет ових добара обвезник ПДВ је дужан да обрачуна и плати ПДВ по пореској стоји од 18%. При томе, напомињемо да је за давање одговора на питање да ли се матичне ћелије сматрају телесним ћелијама надлежно Министарство здравља.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 1. тачка 15) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет услуга из области науке и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Према одредби члана 26. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05), пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 15) Закона односи се на услуге из области науке и са њима непосредно повезани промет добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет услуга истраживања и експерименталног развоја на пољу генетике, ПДВ се обрачунава и плаћа по пореској стоји од 18% иако се ради о услугама из области науке, с обзиром да ове услуге пружа обвезник ПДВ чија је делатност усмерена ка остваривању добити.

11. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на промет пластичних наруквица од чије би продаје 50% ишло у фонд за помоћ деци Косова и Метохије у корист хуманитарне акције „За децу Косова“

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-375/2006-04 од 12.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби става 3. тачка б) Закона, прометом добара сматра се испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз износи 18%.

Одредбама чл. 24. и 25. Закона прописана су пореска ослобођења за промет добара и услуга.

У складу с наведеним законским одредбама, на промет пластичних наруквица ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%, с обзиром да за промет ових добара Законом није прописано пореско ослобођење.

12. Састављање записника о насталом калу, као и могућност упросечавања норматива за утврђивање расхода

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-76/2006-04 од 10.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон)

прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Са прометом добара уз накнаду, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 4. тачка 3) Закона, изједначава се и исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Према одредби члана 2. Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 12/04, у даљем тексту: Уредба), расходом се сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или као последица предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета.

Одредбом члана 3. Уредбе предвиђено је да обвезник пореза на додату вредност (у даљем тексту: обвезник) утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Утврђивање расхода врши овлашћено лице или пописна комисија обвезника, а о извршеном попису обавезно се састављају записник и пописна листа (став 2. члана 3. Уредбе).

Сагласно наведеним одредбама Закона и Уредбе, записник о извршеном попису добара за која се утврђује расход сачињава се непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Према одредбама члана 4. ст. 1. и 2. Уредбе, порез на додату вредност не плаћа се на расход из чл. 2. и 3. ове уредбе до количине утврђене према Нормативу за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део, а за добра која нису обухваћена Нормативом расхода, количина расхода се утврђује према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину.

Норматив расхода из става 1. овог члана изражава се у проценту од количине робе која је у одређеном пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата (став 3. члана 4. Уредбе).

У складу с наведеним одредбама Закона и Уредбе, утврђивање расхода (кало, растур, квар и лом) врши се непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе. Утврђивање расхода на који се не плаћа ПДВ врши се на основу Норматива расхода, односно норматива обвезника, који се изражава у проценту од количине робе која је набављена, прерађена, произведена или продата у пореском периоду у којем је расход утврђен. При томе, напомињемо да Уредбом није прописана могућност упросечавања норматива применом процента из Норматива расхода, односно норматива обвезника.

13. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ улазница за хуманитарни концерт Владе Дивљана и пријатеља, при чему је укупан приход од концерта намењен „Центру за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју“ из Пожаревца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-493/2006-04 од 10.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да је пореска основица код промета добара и услуга износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући и субвенције

које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није другачије прописано.

Према одредби става 3. тачка 2) истог члана Закона, основица не садржи износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату.

Сагласно одредби члана 23. став 2. тачка 12а) Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет услуга које се наплаћују путем улазница за биоскопске и позоришне представе, сајмове, циркусе, забавне паркове, концерте (музичке догађаје), изложбе, спортске догађаје, музеје и галерије, ботаничке баште и зоолошке вртове, ако промет ових услуга није ослобођен ПДВ.

У складу с наведеним одредбама Закона, за промет услуге организовања хуманитарног концерта Владе Дивљана и пријатеља, ПДВ се обрачунава и плаћа по пореској стопи од 8%, с обзиром да одредбама овог закона није предвиђена могућност ослобађања од плаћања ПДВ. У овом случају, основицу за обрачун ПДВ чини укупна накнада у коју није укључен ПДВ.

14. Порески третман промета половних рачунара које страно представништво поклања основној школи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-465/2006-04 од 6.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

У складу с наведеном законском одредбом, лице које није обвезник ПДВ, у конкретном случају представништво S.I.T.A., нема обавезу да обрачуна и плати ПДВ на промет половних рачунара које поклања основној школи у Земуну.

Међутим, у овом случају постоји обавеза плаћања пореског дуга, с обзиром да се ради о промету добара који на територији РС врши страном лице.

Наиме, одредбом члана 9. став 2. тачка 9) Закона о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 101/05) прописано је да је представништво издвојен, правно зависан организациони део оснивача који на територији Републике Србије обавља претходне и припремне радње у вези са закључењем уговора и који не може да закључује уговоре, осим за сопствене потребе.

Према одредби члана 4. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04), стална пословна јединица је свако стално место пословања преко којег нерезидентни обвезник обавља делатност, а нарочито: огранак; погон; представништво; место производње, фабрика или радионица; рудник; каменолом или друго место експлоатације природног богатства, као и стално или покретно градилиште, грађевински или монтажни радови, ако трају дуже од шест месеци, и то једна или више изградњи или монтажа које се упоредно обављају, или неколико изградњи или монтажа које се обављају без прекида једна за другом.

Ставом 3. истог члана Закона прописано је да, ако лице, заступајући нерезидентног обвезника, има и врши овлашћење да закључује уговоре у име тог обвезника, сматра се да нерезидентни обвезник има сталну пословну јединицу у погледу послова које заступник врши у име обвезника.

Стална пословна јединица не постоји ако нерезидентни обвезник обавља делатност преко комисионара, брокера или било ког другог лица које, у оквиру властите делатности, послује у своје име, а за рачун обвезника (члан 4. став 4. Закона).

Према ставу 5. члана 4. Закона, сталну пословну јединицу не чини ни:

1) држање залиха робе или материјала који припадају нерезидентном обвезнику искључиво у сврху складиштења,

приказивања или испоруке, као ни коришћење просторија искључиво за то намењених;

2) држање залиха робе или материјала који припадају нерезидентном обвезнику искључиво у сврху прераде у другом предузећу или од стране предузетника;

3) држање сталног места пословања искључиво у сврху набављања робе или прикупљања информација за потребе нерезидентног обвезника, као ни у сврху обављања било које друге активности припремног или помоћног карактера за потребе нерезидентног обвезника.

Одредбом члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици Србији нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици, односно прималац добара и услуга, ако страном лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника.

У складу с наведеним законским одредбама, када представништво страног лица поклања добра на територији РС, у конкретном случају половне рачунаре, у том случају порески дужник је порески пуномоћник страног лица, односно прималац тих добара. Порески дужник има обавезу да за промет ових добара обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% на основицу коју чини набавна вредност половних компјутера у моменту поклањања у коју није укључен ПДВ (вредност по којој се половна добра могу набавити у моменту промета, без ПДВ), да поднесе пореску пријаву за порески период у којем је настала обавеза по основу ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у року од 10 дана по истеку тог периода, у складу са Законом. Уколико је за промет ових добара порески дужник основна школа, која ће примљена добра користити за промет услуга основног образовања, за које је одредбом члана 25. став 2. тачка 13) Закона прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, у том случају основна школа нема право да ПДВ који је обрачунала за промет ових добара одбије као претходни порез.

15. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз концертног клавира за потребе Задужбине Илије М. Коларца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-446/2006-04 од 6.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона).

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз концертног клавира, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%, с обзиром да за увоз овог добра одредбом члана 26. Закона није прописано пореско ослобођење.

У односу на ослобађање од плаћања царине, на основу члана 193. став 1. тачка 4. Царинског закона („Сл. гласник РС“, 73/03, 61/05 и 85/05) ослобођени од плаћања увозних дажбина су лица, осим физичких, која се баве научном, образовном, културном, спортском, рекреативном, хуманитарном, верском делатношћу, техничком културом, уметношћу, делатностима заштите природе и културних добара и контролом квалитета животне средине – на робу која се не производи у Србији, а служи непосредно за обављање тих делатности, осим алкохола и алкохолних пића, дуванских производа и путничких моторних возила.

С обзиром да се Задужбина бави културном делатношћу, а предметни клавир би служио за непосредно обављање те делатности, право на ослобађање од плаћања царине може да се оствари код надлежне царинарнице, на начин предвиђен чланом 262. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга („Сл. гласник

РС“, бр. 127/03 ... 05/06) којим је предвиђено да корисник повластице поднесе царинском органу:

1) извод из регистра надлежног органа да се корисник повластице бави културном делатношћу;

2) потврду Привредне коморе да се роба која се увози не производи у земљи;

3) изјаву корисника повластице да роба служи непосредно за обављање делатности;

4) потврду или мишљење надлежног органа којим се потврђује да роба која се увози служи непосредно за обављање делатности корисника повластице.

16. Порески третман промета услуга техничког, правног и финансијског саветника

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-448/2006-04 од 4.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (члан 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуге је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (7) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем прималац услуге обавља

делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга.

У складу с наведеним законским одредбама, када домаће лице – обвезник ПДВ пружа услугу саветника – техничког, правног и финансијског (у даљем тексту: консултантске услуге) лицу са територије Републике Србије, у конкретном случају Влади РС, местом промета ових услуга сматра се Република Србија. У том случају, на накнаду за промет ових услуга ПДВ се обрачунава и плаћа по пореској стопи од 18%, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза у складу са законом.

Када консултантску услугу пружа домаће лице које није обвезник ПДВ, у том случају не постоји обавеза обрачуна и плаћања ПДВ.

Одредбом члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици, односно прималаца добара и услуга, ако страном лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника.

У складу с наведеним законским одредбама, када Влада РС за пружање консултантских услуга ангажује страном лице, тј. лице које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно лице које нема пребивалиште, у том случају порески дужник је порески пуномоћник страног лица, односно прималац консултантских услуга. Порески дужник има обавезу да на накнаду за промет ових услуга обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18%, да поднесе пореску пријаву за порески период у којем је настала обавеза по основу ПДВ и да обрачунати ПДВ плати у року од 10 дана по истеку тог пореског периода, у складу са Законом.

17. Обрачунавање и плаћање ПДВ на промет услуга пројектовања грађевинских објеката у Републици и коришћење права на одбитак претходног пореза по основу пружања тих услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00381/2006-04 од 3.4.2006. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 12. ст. 1. и 2. Закона прописано је да је место промета услуге место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, односно ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Ставом 3. тачка 1) истог члана Закона предвиђено је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана с том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима.

У смислу члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом става 2. истог члана Закона предвиђено је да се у основицу урачунавају и акцизе, царина, друге увозне дажбине и

остали јавни приходи, осим ПДВ, као и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с наведеним законским одредбама, Грађевинско-архитектонски факултет, као обвезник ПДВ, дужан је да на промет услуге пројектовања непокретности у Републици, обрачуна и плати ПДВ по општој стопи од 18%. У том случају, основицу за обрачун ПДВ чини накнада коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за промет услуге пројектовања, у коју није укључен ПДВ, при чему се у основицу урачунавају и сви споредни трошкови које обвезник ПДВ зарачунава примаоцу услуге.

Такође, када Грађевинско-архитектонски факултет ангажује друга лица за услуге пројектовања непокретности у Републици, та лица, под условом да се ради о обвезницима ПДВ, дужна су да на накнаду за промет своје услуге обрачунају и плате ПДВ, у складу са Законом.

2. Одредбом члана 28. став 1. Закона прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, за који, у складу с чланом 24. овог закона, постоји пореско ослобођење од плаћања ПДВ, који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Ставом 2. истог члана Закона предвиђено је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом, и документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

У пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ и то обрачунати и исказати ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету и ПДВ који је плаћен приликом увоза добара (став 3. истог члана Закона).

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Одредбом члана 30. став 1. Закона прописано је да ако обвезник користи испоручена или увезена добра или прими услуге за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

У складу с наведеном одредбом Закона, поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује, дужан је да врши сваки обвезник ПДВ који користи испоручена или увезена добра или примљене услуге за потребе обављања своје делатности, у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак и без права на одбитак претходног пореза. Прометом добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза сматра се промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, за који, у складу с чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ, као и промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици. Прометом добара и услуга без права на одбитак ПДВ сматра се промет за који је одредбама члана 25. Закона прописано ослобођење од плаћања ПДВ, као и промет који је извршен у иностранству ако за тај промет не би постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Према томе, имајући у виду да Грађевинско-архитектонски факултет пружа услуге из области образовања за које је, одредбом

члана 25. став 2. тачка 13) Закона, прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, као и да пружа услуге пројектовања по основу којих има право на одбитак претходног пореза, дужан је да врши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

При томе, напомињемо да ако за поједина испоручена или увезена добра или примљене услуге обвезник ПДВ не може да изврши поделу претходног пореза према економској припадности, а та добра, односно услуге, користи за потребе своје делатности да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, може да одбије сразмерни порески одбитак од ПДВ који дугује, у складу с одредбама члана 30. ст. 2-4. Закона и одредбама Правилника о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка („Сл. гласник РС“, бр. 67/05).

18. Стопа по којој се обрачунава и плаћа ПДВ, као и царина, на увоз електронског речника уређаја Partner ESC400T (образовно помагало)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2441/2005-04 од 23.3.2006. год.)

1. Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3. став 2, прописано је да је предмет опорезивања ПДВ увоз добара у Републику.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Одредбом става 2. тачка 7) истог члана Закона прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет или увоз удбеника и наставних средстава.

У члану 7. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04 – исправка, 140/04 и 65/05, у даљем тексту: Правилник), прописано је да се наставним средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 7) Закона, сматрају лектира, збирке задатака, приручници и практикуми, речници, школски глобуси и школске зидне карте, географски и историјски атласи, дијапозитиви, графички прикази (графофолије, схеме, скице и сл.), ако су, у складу са Законом о уџбеницима, одобрени за употребу у основној и средњој школи.

Правилником, у члану 7. став 2, прописано је да се наставним средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 7) Закона, сматрају:

1. дијапројектори;
2. графоскопи;
3. пластелини;
4. креде;
5. боје (дрвене, воштане, водене и темпере);
6. шестари, лењери, троугаоници и угломери;
7. цртаћи столови за ученике;
8. школске свеске до 60 листова;
9. обичне графитне оловке.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, на увоз уређаја Partner ESC400T обрачунава се и плаћа ПДВ по стопи од 18%, с обзиром да се ово добро не сматра наставним средством за које је прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ од 8%.

2. На основу важећег Закона о Царинској тарифи („Сл. гласник РС“, бр. 62/05), предмета роба – електронски речник, модел Партнер ESC400Т, сврстава се у тарифни број 8543 89 15 00, са наименовањем – електричне машине са преводачким или речничким функцијама и са стопом царине од 5%.

19. Пореска стопа код опорезивања промета и увоза кукуруза кокичара

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00313/2006-04 од 23.3.2006. год.)

Према одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Ставом 2. тачка 2а) истог члана Закона предвиђено је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет добара и услуга или увоз добара, и то: житарица, сунцокрета, соје, шећерне репе и уљане репице.

Одредбом члана 2а. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) прописано је да се житарицама, у смислу члана 23. став 2. тачка 2а) Закона, сматрају пшеница и наполица, раж, јечам, овас, кукуруз, пиринач, хељда и просо, у зрну, независно од тога да ли је зрно ових житарица неољуштено, ољуштено или на други начин обрађено.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, промет и увоз кукуруза кокичара опорезује се по посебној стопи ПДВ од 8%.

20. Порески третман промета новог санитарског возила за превоз болесника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-311/2006-04 од 20.3.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 4. став 1. Закона, промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с наведеним одредбама Закона, на промет новог санитарског возила за превоз болесника који врши обвезник ПДВ обрачунава се и плаћа ПДВ по општој стопи од 18%, с обзиром да за промет овог добра Законом није прописано пореско ослобођење.

21. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ на увоз гравура на хартији

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-303/2006-04 од 16.3.2006. год.)

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредбама члана 26. Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је, у складу с чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16б) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона, ослобођен ПДВ;

1а) која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ;

1б) која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;

1в) која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања са системом одлагања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак прераде под царинском контролом;

5) у оквиру царинског поступка над транзитом робе;

6) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;

7) за која је, у складу с чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона (Сл. гласник РСв, бр. 73/03), прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

У складу с наведеним одредбама Закона, на увоз гравура на хартији ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%, с обзиром да за увоз ових добара одредбама члана 26. Закона није прописано пореско ослобођење.

22. Порески третман закупа осталог неизграђеног грађевинског земљишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2650/2005-04 од 13.3.2006. год.)

1. Сагласно одредби члана 62. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врши од 1. јануара 2005. године примењују се одредбе овог закона.

Одредбом члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. ст. 1. и 2. Закона, промет услуга су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона, као и свако нечињење и трпљење.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и за давање у закуп тог земљишта.

Пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга давања у закуп земљишта примењује се од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/05), тј. од 26. јула 2005. године.

Према томе, до ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о ПДВ (26. јул 2005. године) на накнаду за услугу давања у закуп осталог неизграђеног грађевинског земљишта ПДВ се обрачунавао и плаћао по стопи од 18%, док је од 26. јула 2005. године за промет ове услуге предвиђено пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза.

2. Закуп непокретности, сагласно одредбама чл. 23, 24. и 24а Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) није предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права.

23. Пореска стопа која се примењује код опорезивања палмине масти сврстане у тарифни број 1511 Царинске тарифе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00083/2006-04 од 7.3.2006. год.)

Према одредбама члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Ставом 2. тачка 1) истог члана Закона предвиђено је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет добара и услуга или увоз добара, и то: хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла и меда.

У члану 2. став 9. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) прописано је да се јестивим масноћама животињског и биљног порекла, у смислу члана 23. став 2. тачка 1) Закона, сматрају јестива свињска маст, живинска масноћа, масноћа од говеда, оваца и коза, као и масти и уље од риба и морских сисара и биљне масти.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, увоз палмине масти, која је декларисана у тарифни број 1511 – палмино уље и његове фракције, пречишћени или непречишћени, али хемијски немодификовани, Царинске тарифе, опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%.

24. Порески третман промета добара и услуга намењених за личне потребе страног особља запосленог у Канцеларији Светске банке у Београду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2934/2005-04 од 24.2.2006. год.)

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16) подтачка (4) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на добра и услуге намењене за личне потребе страног особља међународних организација, укључујући чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором.

Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), у делу 1.8. Дипломатска и конзуларна представништва и међународне организације, у члану 17. тачка 2) подтачка (5), прописано је да пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16) Закона обвезник може да оствари за промет добара и услуга који врши за личне потребе чланова особља међународних организација, односно представништва међународних организација и чланова њихових породица, који са њима живе у заједничком домаћинству, ако нису држављани Републике или немају у Републици пребивалиште, ако је такво ослобођење предвиђено међународним уговором.

Пореско ослобођење из члана 17. тачка 2) овог правилника обвезник може, према члану 19. став 1. Правилника, да оствари ако поседује фотокопију основне потврде (документ којим се

потврђује да је пореско ослобођење предвиђено међународним уговором, издат од стране министарства надлежног за иностране послове), као и оригинал налога за набавку добара и услуга и увоз добара, без ПДВ, за личне потребе носиоца права, који издаје овлашћено лице носиоца права из члана 17. тачка 1) овог правилника, а чији потпис је депонован код Централне Пореске управе.

Ставом 2. истог члана Правилника прописано је да се налог из става 1. тачка 2) овог члана издаје на Обрасцу ЛНПДВ – Налог за набавку добара и услуга и увоз добара, без ПДВ, за личне потребе носиоца права, који чини саставни део овог правилника.

Налог из става 1. тачка 2) овог члана издаје се у три примерка, од којих се два дају обвезнику, а трећи задржава носилац права из члана 17. тачка 1) овог правилника за своје потребе (члан 19. став 3. Правилника).

Ставом 4. овог правилника предвиђено је да је одговорни представник носиоца права (шеф мисије, стални представник, и др.) дужан да до 31. јануара текуће године достави Централни списак лица која имају право набавке добара и услуга без ПДВ са депонованим потписима тих лица, као и да достави обавештење о променама списка лица која имају право набавке добара и услуга без ПДВ у року од 15 дана од дана настанка промене.

У случају када носилац права пре истека рока од три године од дана набавке добара у Републици, односно из увоза, без плаћања ПДВ, та добра пренесе трећем лицу путем продаје, поклона или на други начин (у даљем тексту: отуђење), дужан је да, сагласно члану 21. Правилника, на промет тих добара плати ПДВ који није био плаћен при њиховој набавци у Републици, односно из увоза. Отуђење се не односи на добра чија је појединачна вредност до 50

евра у динарској противвредности, која носиоци права поклањају другим лицима, у складу с њиховим функцијама.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, а уз испуњење прописаних услова, када чланови особља Светске банке, као акредитоване међународне организације која има представништво у Републици Србији, набављају добра и услуге у Републици, односно увозе добра у Републику за личне потребе, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који је извршио промет добара и услуга има право на одбитак претходног пореза по том основу.

25. Пореска стопа на промет услуга које се наплаћују путем улазница (за клизалиште), карата (за коришћење ски лифта), као и код издавања скијашке опреме

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-178/2006-04 од 22.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Одредбом члана 5. ст. 1. Закона прописано је да се прометом услуга, у смислу овог закона, сматрају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно одредби става 2. тачка 12а) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет услуга које се наплаћују путем улазница за биоскопске и позоришне представе, сајмове, циркусе, забавне паркове, концерте (музичке догађаје), изложбе, спортске догађаје, музеје и галерије, ботаничке бапте и зоолошке вртове, ако промет ових услуга није ослобођен ПДВ.

У складу с наведеним законским одредбама, на промет услуга које се наплаћују путем улазница (за клизалиште), карата (за коришћење ски лифта), као и за промет услуга издавања скијашке опреме, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%, с обзиром да за промет ових услуга Законом није предвиђено опорезивање по посебној стопи ПДВ.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Опорезивање капиталног добитка правног лица у случају продаје акција

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00063/2006-04 од 28.4.2006. год.)

Чланом 27. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се капиталним добитком сматра приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду непокретности; права индустријске својине; удела у имовини правних лица и акција и осталих хартија од вредности, осим обвезница Републике Србије по основу зајма за привредни развој и девизне штедне грађана, државних записа Републике и записа Народне банке Србије.

Капитални добитак представља разлику између продајне цене имовине (у конкретном случају хартија од вредности – акција) и њене набавне цене, усклађене према одредбама овог закона.

За сврху одређивања капиталног добитка, сагласно члану 28. Закона, продајном ценом хартија од вредности сматра се уговорена цена, односно тржишна цена коју утврђује надлежни порески орган ако оцени да је уговорена цена нижа од тржишне. Као уговорена, односно тржишна цена узима се цена без пореза на пренос апсолутних права.

У складу са чланом 29. ст. 4. и 5. Закона, код хартија од вредности набавна цена јесте цена коју обвезник документује као

стварно плаћену, а ако то не учини – најнижа забележена котација у времену од годину дана које претходи продаји хартије од вредности (код хартија које се котирају на берзи), односно њена номинална вредност (код хартија које се не котирају на берзи).

Код правних лица капитални добици се не опорезују у тренутку продаје имовине (конкретно, акција као хартија од вредности), већ се, у складу са чланом 30. став 1. Закона, укључују у опорезиву добит приликом израде годишњег пореског биланса (ПБ 1), на коју се плаћа порез по стопи од 10%.

2. Могућност коришћења пореског кредита из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа за извршено улагање у набавку основног средства – терминала за даљинско читавање дневних извештаја из фискалне касе (GPRS)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00509/2006-04 од 26.4.2006. год.)

Одредбом члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје право на порески кредит у висини од 20% (40% за мала предузећа) извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% (70% за мала предузећа) обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање. На исти начин порески кредит остварују и предузетници, у складу са чланом 39. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02 и 135/04), по коме се порески подстицаји, између осталог, и за улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности, признају предузетницима под условима и на начин како се признају правним лицима по закону којим се уређује порез на добит предузећа.

Према наведеној одредби Закона, право на коришћење пореског кредита остварује се улагањем слободних средстава

обвезника у набавку основних средстава за обављање регистроване делатности.

У конкретном случају, сматрамо да обвезник који је извршио улагање у набавку основног средства – терминала за даљинско читавање дневних извештаја из фискалне касе (GPRS), по основу кога је, у складу с Уредбом о условима, начину и поступку давања субвенција за набавку терминала за даљинско читавање дневних извештаја из фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 56/05), остварио право на субвенцију у виду умањења пореске обавезе по основу пореза на добит предузећа, односно пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности, нема основа да за износ улагања до висине добијене субвенције користи и порески кредит из члана 48. Закона, јер је тај износ улагања у целини покривен умањењем пореске обавезе, тако да се према стварној економској суштини не ради о улагању средстава обвезника.

У складу са Законом, сматрамо да у конкретном случају обвезник има право на порески кредит из члана 48. Закона за износ улагања у набавку основног средства (GPRS) изнад остварене субвенције, и у случају када на то основно средство (евидентно као такво у пословним књигама) не обрачунава пореску амортизацију сагласно члану 10. Закона, односно када је вредност основног средства у време набавке била мања од просечне бруто зараде по запосленом у Републици.

3. Начин обрачуна камате „ван дохвата руке“ и спречавање утањене капитализације у складу са Законом о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00099/2006-04 од 25.4.2006. год.)

По члану 62. Закона порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон), код дуга према повериоцу са статусом повезаног лица из члана 59. овог закона, пореском обвезнику се не признају као расход у пореском билансу

камата и припадајући трошкови изнад нивоа једнаког производу четвороструке вредности обвезниковог сопственог капитала (за банке и друге финансијске организације десетоструке вредности сопственог капитала) и, у случају зајма деноминованог у динарима, 110% каматне стопе коју Народна банка примењује на зајмове које одобрава комерцијалним банкама на дан 31.12. претходне године; односно, у случају девизног зајма, 110% каматне стопе коју централна банка државе чија је валута у питању примењује на зајмове које одобрава комерцијалним банкама на дан 31.12. претходне године.

Расходи камате и припадајућих трошкова који се не признају у пореском билансу обрачунавају се на Обрасцу ОК који је прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа („Сл. гласник РС“, 139/04, у даљем тексту: Правилник).

Према члану 6. тачка 9) Правилника, износ камате и припадајућих трошкова који се признају у пореском билансу (и упоређују са стварним износом камате и припадајућих трошкова из биланса успеха, исказаним на ред. бр. 11. Обрасца ОК), утврђује се као износ просечног сопственог капитала обвезника у пореском периоду помножен са 4 (за банке и друге финансијске организације са 10) и увећан (у смислу додатних расхода камате и припадајућих трошкова који се признају у пореском билансу) за одговарајућу каматну стопу, што је и прецизирано формулом датом у Обрасцу ОК за ред. бр. 9 : ред. бр. 7 (просечни сопствени капитал) $\times 4 \times$ % камате.

Према томе, сматрамо да се, у смислу Закона и Правилника, под ред. бр. 9. Обрасца ОК уноси само износ камате и припадајућих трошкова који се признају у пореском билансу, и који се за сврху опорезивања упоређују са истоврсном величином, односно као разлика од стварних трошкова камате и припадајућих трошкова, а не на начин које је презентован у захтеву, по формули: просечни сопствени капитал $\times 4 +$ просечни сопствени капитал $\times 4 \times$ одговарајућа каматна стопа.

4. Начин попуњавања пореског биланса (Образац ПБ-1) у случају статусне промене спајања припајањем

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00090/2006-04 од 25.4.2006. год.)

По члану 6. став 2. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон), опорезива добит утврђује се у пореском билансу усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу са међународним рачуноводственим стандардима и прописима којима се уређује рачуноводство, на начин утврђен овим законом.

Губици остварени из пословних, финансијских и непословних трансакција, утврђени у пореском билансу, изузев оних из којих произилазе капитални добити и губици утврђени у складу с овим законом, могу се пренети на рачун добити утврђене у годишњем пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година. Коришћење ове пореске погодности не престаје, између осталог, ни у случају статусних промена по основу спајања и припајања (чл. 32. и 33. Закона).

Порески биланс (Образац ПБ-1) обвезник саставља у складу са Законом и Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 139/04, у даљем тексту: Правилник).

У складу са чланом 3. тачка 1) Правилника, обвезник под редним бројем 1. Обрасца ПБ-1 уноси добит пословне године (добит из финансијског извештаја – биланс успеха). У случају статусне промене спајања припајањем, друштво стицалац на редни број 1. Обрасца ПБ-1 за 2005. годину уноси одговарајућу укупну добит пословне године у периоду израде пореског биланса.

Напомињемо да се за износ губитака пословне године из биланса успеха припојених друштава (друштва која су престала да постоје припајањем) не може умањити добит пословне године на редном броју 1. Обрасца ПБ-1, нити се ови губици могу унети као

губитак утврђен у пореском билансу, на редном броју 37. Обрасца ПБ-1.

Међутим, у складу са чл. 32. и 33. Закона, пореска погодност преноса губитака утврђених у пореском билансу на рачун добити из будућих обрачунских периода не престаје у случају статусних промена по основу спајања и припајања.

Према томе, губици утврђени у пореском билансу припојених друштава за период 1.1.-30.11.2005. године (у пословној 2005. години која се разликује од календарске у случају статусне промене – члан 38. Закона) могу се пренети на рачун добити утврђене у годишњем пореском билансу из будућих обрачунских периода друштва стицаоца, односно наредних десет година почев од 2006. године.

5. Порески третман прихода које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника по основу камата када је у питању робни кредит нерезидентног обвезника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00132/2006-04 од 18.4.2006. год.)

По члану 40. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон), на приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника, између осталог, и по основу камата, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

Према томе, у складу с наведеном одредбом Закона, порез по одбитку на приходе нерезидентног обвезника по основу камате, као прихода од капитала, исплатилац прихода (корисник кредита)

обрачунава, обуставља и уплаћује на прописани рачун независно од тога да ли се ради о финансијском кредиту од нерезидентне банке или друге финансијске институције или о робном кредиту нерезидентног обвезника за купљену опрему.

6. Да ли се може признати право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа и у случају када се ради о куповини стана који се користи у пословне сврхе за обављање регистроване делатности?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00016/2006-04 од 14.4.2006. год.)

Одредбом члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје право на порески кредит у висини од 20% (40% за мала предузећа) извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% (70% за мала предузећа) обрачунавог пореза у години у којој је извршено улагање.

По члану 6. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 53/04, 11/05 и 51/05), на рачунима групе 02- некретнине, постројења, опрема и биолошка средства, односно као основна средства исказују се, између осталог, и станови који испуњавају услов за такво признавање по МРС.

Према томе, сматрамо да се право на порески кредит може признати у години у којој је извршено улагање у куповину основног средства и у случају када се ради о куповини стана који се користи

у пословне сврхе за обављање регистроване делатности, уколико је стан, у складу с рачуноводственим прописима и МРС, евидентиран у пословним књигама обвезника на рачуну 022 – грађевински објекти, постројења и опрема (као материјално средство у власништву које предузеће држи за употребу у производњи, пружање услуга, у административне сврхе и сл.) и пријављена је промена намене стана (као просторије намењене становању) у пословни простор, у складу са чланом 97. став 7. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 47/03) – да се промена намене објекта, односно делова објекта без извођења радова, врши на основу пријаве, односно уколико се недвосмислено може утврдити чињенична основа да обвезник у том простору фактички обавља регистровану пословну делатност и да стан у суштини јесте обвезников пословни простор.

Пореска управа у сваком конкретном случају у поступку пореске контроле утврђује све неопходне чињенице (из пословних књига и друге), у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација, које су од значаја за признавање пореског кредита из члана 48. Закона.

7. Порески третман трошкова камата по основу финансијског лизинга у смислу Закона о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00051/2006-04 од 14.4.2006. год.)

Према члану 7. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон), за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

По члану 19. став 1. Закона, на терет расхода у пореском билансу признају се укупно обрачунате камате, изузев камата због неблаговремено плаћених пореза, доприноса и других јавних дажбина.

Расходи камата, укључујући и камате по финансијском лизингу код примаоца лизинга, у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 53/04, 11/05 и 51/05), исказују се на рачуну 562 у оквиру групе 56 – Финансијски расходи.

Према томе, расходи камата, код примаоца лизинга по основу финансијског лизинга, исказани у билансу успеха, у складу са МРС и прописима којима се уређује рачуноводство (у оквиру финансијских расхода – рачун 562), признају се у пореском билансу обвезника без ограничења.

8. Порески третман расхода даваоца новчаних средстава на име спонзорства за издавање музичког албума

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-07-00033/2006-04 од 14.3.2006. год.)

Према члану 15. ст. 1. и 6. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...84/04, у даљем тексту: Закон), издаци за здравствене, образовне, научне, хуманитарне, верске, заштиту животне средине и спортске намене, признају се као расход у износу највише до 3,5% од укупног прихода, а издаци за рекламу, пропаганду и репрезентацију признају се као расход у пореском билансу обвезника у износу до 3% од укупног прихода.

Расходи даваоца новчаних средстава на име спонзорства, што подразумева да прималац средстава има уговорну обавезу пружања неке врсте противуслуге промовисања даваоца средстава (оглашавање, јавна презентација спонзора на било који начин и сл.), представљају, у смислу Закона, индиректну промоцију пословања пореског обвезника, односно расходе пропаганде.

Према томе, укупни издаци резидентног пореског обвезника – правног лица (у конкретном случају, основаног страним капиталом) учињени на име рекламе, пропаганде (укључујући и спонзорство за издавање музичког албума, у конкретном случају) и репрезентације признају се као расход у пореском билансу, сагласно члану 15. став 6. Закона.

Уколико се, међутим, ради о издацима који имају карактер донације, односно бесповратног давања средстава за финансирање издавања музичког албума, без обавезе примаоца да промовише донатора (издаци који немају карактер расхода пропаганде), такви издаци не признају се у пореском билансу даваоца средстава, јер се у том случају не ради ни о расходима који се признају у смислу члана 115. став 1. Закона (за здравствене, образовне, хуманитарне и друге наведене намене), већ о трошковима обвезника који нису настали у сврху обављања пословне делатности.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Да ли се на право својине на кући, која је од надлежног органа проглашена непокретним културним добром, порез на имовину плаћа или постоји право на ослобођење од плаћања тог пореза?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00128/2006-04 од 18.4.2006. год.)

Одредбом члана 12. став 1. тачка 4) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на имовину не плаћа на права на непокретности из члана 2. Закона које су од надлежног органа проглашене културним или историјским споменицима – на непокретности у целини, односно на посебне делове, који служе за ове намене.

Према одредби члана 12. ст. 3. и 4. Закона, одредбе ст. 1. и 2. члана 12. Закона не примењују се на непокретности које се трајно дају другим лицима ради остваривања прихода. Трајним давањем другим лицима, у смислу става 3. члана 12. Закона, сматра се свако уступање непокретности другом лицу уз накнаду, које у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје дуже од 183 дана.

Према томе, на право својине на непокретности – кући, која је од надлежног органа проглашена непокретним културним добром, порез на имовину се не плаћа на цело, односно на део објекта који се користи – служи за намене у области културе (у смислу

прописа којима је уређена културна делатност), уз услов да објекат није трајно уступљен другим лицима (које уступање у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје дуже од 183 дана) ради остваривања прихода.

Међутим, уколико је објекат који је од надлежног органа проглашен непокретни културним добром уступљен другим лицима уз накнаду (које уступање у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје дуже од 183 дана), порез на имовину се плаћа.

Такође, уколико је конкретни објекат намењен искључиво за становање и користи се за те намене, порез на имовину се плаћа, независно од тога што је у њему „до сада снимљено неколико филмова“.

2. Порески третман преноса права својине на непокретности по основу поравнања пред судом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-01-00130/2006-04 од 14.4.2006. год.)

Поравнање сачињено пред судом, којим се између учесника у поравнању врши пренос одређене имовине, по својој правној природи представља посебну врсту споразума (уговора) закљученог између учесника у поравнању као уговарача, којим се врши пренос права и ствари побројаних у поравнању.

У том смислу, на пренос права својине на непокретности по основу поравнања пред судом (када се тај пренос не сматра преносом права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује пореза на додату вредност и када Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење) плаћа се одговарајући порез, и то: на пренос без накнаде ствари и права из члана 14. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 135/04) – порез на поклон, а на пренос уз накнаду ствари и права из члана 23. Закона – порез на пренос апсолутних права.

То значи да се на пренос без накнаде права својине на непокретности – стану, на основу поравнања сачињеног пред судом

између физичких лица која нису обвезници пореза на додату вредност, где се стицалац права у односу на преносиоца права налази у другом наследном реду по законском реду наслеђивања, у складу с чланом 14. ст. 1. и 6. Закона, плаћа порез на поклон (осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење).

На постојање пореске обавезе није од утицаја чињеница што је преносилац конкретно право својине стекао на основу раније закљученог и извршеног уговора о поклону од његове мајке као поклонодавца и да поравнањем управо њој преноси право које је имала пре закључења конкретног уговора о поклону.

Одредбом члана 21. став 1. тачка 3) Закона о порезима на имовину прописано је да порез на наслеђе и поклон не плаћа наследник, односно поклонопримац другог наследног реда – на један наслеђени, односно на поклон примљени стан, ако је са оставиоцем односно поклонодавцем непрекидно живео у заједничком домаћинству најмање годину дана пре смрти оставиоца, односно пре пријема поклона.

Према томе, уколико је стицалац права својине на стану (у конкретном случају мајка преносиоца права – поклонопримац другог наследног реда) са преносиоцем права (својим сином) непрекидно живела у заједничком домаћинству најмање годину дана пре пријема поклона, односно пре закључења поравнања пред судом на основу кога се врши пренос права својине на непокретности – стану без накнаде, на пренос права својине на стану у конкретном случају порез на наслеђе и поклон се не плаћа.

Међутим, када није испуњен услов прописан наведеном одредбом члана 21. Закона, односно када стицалац права својине на стану – поклонопримац другог наследног реда није живео у заједничком домаћинству са преносиоцем тог права најмање годину дана пре пријема поклона, односно пре закључења поравнања пред судом, порез на наслеђе и поклон се плаћа.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, односно на остваривање права на пореско ослобођење, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

3. Да ли се мења висина пореске обавезе по основу пореза на имовину уколико обвезник тог пореза престане да буде држављанин Републике Србије?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-125/2006-04 од 12.4.2006. год.)

Одредбом члана 5. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да је основица пореза на имовину код непокретности, осим пољопривредног и шумског земљишта, где порески обвезник не води пословне књиге, тржишна вредност непокретности на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину, ако Законом није друкчије уређено.

Тржишна вредност непокретности, као основица пореза на имовину, утврђује се применом прописаних основних (корисна површина, просечна тржишна цена квадратног метра одговарајућих непокретности на територији општине) и корективних елемената (локација и квалитет непокретности и други елементи који утичу на тржишну вредност непокретности) – члан 6. Закона.

С тим у вези, код утврђивања тржишне вредности непокретности као основице пореза на имовину није од утицаја да ли је обвезник пореза на имовину држављанин Републике Србије или не.

Међутим, одредбом члана 13. ст. 1. и 2. Закона прописано је да се порез на права из члана 2. Закона (нпр. право својине, право плодуживања, право употребе и право становања ...) на згради или стану у којем станује обвезник умањује 40% за обвезника и по 10% за сваког члана његовог домаћинства, а највише 70% утврђеног пореза. Порез на згради или стану у којем станује члан породице обвезника умањује се по 10% за члана породице обвезника и сваког члана његовог домаћинства, а највише до 30% утврђеног пореза.

То, у конкретном случају, значи да порески обвезник – ималац права својине на стану у којем станује има право на умањење пореза на имовину (тзв. порески кредит) у износу од 50%

од утврђеног пореза на имовину и то 40% за обвезника и 10% за његову мајку, као члана породичног домаћинства.

Уколико, пак, након промене статуса порески обвезник престане да станује у стану чији је власник, неће имати право на порески кредит од 40% по основу становања у том стану.

Напомињемо да порески обвезник може остварити право на порески кредит од 40% само ако станује у стану за који се порез утврђује и плаћа, независно од тога да ли је или није држављанин Републике.

4. Утврђивање основице пореза на пренос апсолутних права у случају процене вредности непокретности од стране судског вештака

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-470/2006-04 од 12.4.2006. год.)

Одредбом члана 27. ст. 1. и 2. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да је основица пореза на пренос апсолутних права уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе, уколико није нижа од тржишне вредности. Уколико надлежни порески орган оцени да је уговорена цена нижа од тржишне, има право да у року од 20 дана од дана пријема пореске пријаве, поднете у складу с одредбом члана 36. став 1. Закона, односно од дана сазнања надлежног пореског органа за пренос, утврди пореску основицу у висини тржишне вредности.

Дакле, кад надлежни порески орган, у року из члана 27. Закона, оцени да је уговорена цена конкретног апсолутног права које је предмет преноса нижа од тржишне вредности тог апсолутног права, у законској је обавези да за тај предмет преноса пореску основицу утврди у висини његове тржишне вредности, независно од чињенице да се средства за исплату купопродајне цене обезбеђују кредитом, а да је за реализацију кредита у одређеној висини један од услова да је уговорена цена заснована на процени судског вештака.

Наиме, процена вредности непокретности од стране вештака кога су ангажовале стране у облигационом односу није обавезујућа за порески орган код утврђивања пореске основице пореза на пренос апсолутних права.

5. Порески обвезник пореза на имовину у случају кад је на непокретности конституисано право употребе и право становања, односно право дугорочног закупа стана или стамбене зграде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00114/2006-04 од 7.4.2006. год.)

1. Одредбом члана 2. ст. 1. и 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на имовину плаћа на следећа права на непокретности:

- 1) право својине;
- 2) право плодуживања;
- 3) право употребе и право становања;
- 4) право временског коришћења (тајм-шеринг);
- 5) право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време;
- 6) право коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског земљишта у државној својини, површине преко 10 ари.

У случају кад на непокретности постоји неко од права из става 1. тач. 2) до 6) овог члана, порез на имовину се плаћа на то право, а не на право својине.

Према томе, на непокретности на којој је конституисано право употребе и право становања, односно право дугорочног закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, обвезник пореза на имовину је ималац неког од тих права, а не носилац права својине.

2. У вези прописаних коефицијената за обрачун висине стамбене потрешне је обратити се Министарству за капиталне инвестиције, као надлежном по предметном питању.

6. Порески третман донација у новцу или роби спортским организацијама за сврхе одржавања спортских манифестација

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00115/2006-04 од 6.4.2006. год.)

Одредбом члана 16. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора („Сл. лист Србије и Црне Горе“, бр. 1/03 и 26/05) прописано је да ратификовани међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права имају примат над правом Србије и Црне Горе и правом држава чланица.

Према одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 135/04), порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пољном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног, и друге покретне ствари.

Порез на поклон плаћа се и случају преноса без накнаде имовине правног лица (члан 14. став 4. Закона).

Одредбом члана 14. став 6. Закона прописано је да се поклоном, у смислу Закона, не сматра пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из члана 14. ст. 1. до 4. на који се плаћа порез на додату вредност, у складу с прописима којима се уређује ПДВ, независно од постојања уговора о поклону.

Према одредби члана 20. Закона, порез на наслеђе и поклон не плаћа се на новац, права, односно ствари из члана 14. став 3. Закона, уколико је појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ мањи од 9.000 динара.

Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење за новчана средства или покретне ствари из члана 14. став 3. Закона ако их спортске организације добијају у виду донација за одржавање спортских манифестација.

Према томе, на поклон-донацију новца или других ствари и права из члана 14. Закона о спортским организацијама на који се не плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ, порез на поклон се плаћа када појединачна тржишна односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ није мањи од 9.000 динара.

Уколико се на конкретну донацију плаћа ПДВ, порез на поклон се не плаћа.

Такође, ако је правни основ донације ратификовани међународни уговор којим је уређено да се по основу те донације неће плаћати порези, порез на поклон се не плаћа.

7. Порез на пренос апсолутних права на пренос удела у правном лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00352/2006-04 од 5.4.2006. год.)

1. Одредбом члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног, и друге покретне ствари.

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа ПДВ, у складу с прописима којима се уређује ПДВ, независно од постојања уговора о поклону (члан 14. став 6. Закона).

Порез на наслеђе и поклон не плаћа се на новац, права, односно ствари из члана 14. став 3. Закона, уколико је појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања,

односно његов појединачни износ мањи од 9.000 динара (члан 20. Закона).

Одредбом члана 25. став 2. тачка 5) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да се порез на додату вредност не плаћа на промет удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици.

Према томе, на пренос без накнаде удела у правном лицу, чија је појединачна тржишна вредност већа од 9.000 динара, плаћа се порез на наслеђе и поклон, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

У складу с одредбом члана 15. ст. 1. и 2. Закона, нерезидент је обвезник пореза на наслеђе и поклон удела у правном лицу када наследи или на поклон прими уделе у правном лицу који се налазе на територији Републике Србије.

Стопа пореза на наслеђе и поклон удела у правном лицу са нерезидентног правног лица – поклонодавца на друго правно лице (које је нерезидент или резидент Републике) јесте 5% (члан 19. став 2. Закона).

Обвезник пореза дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, са одговарајућом документацијом за утврђивање пореске обавезе у року од 10 дана од дана настанка пореске обавезе (члан 35. став 1. Закона).

Пореска пријава подноси се на Обрасцу ППИ-3 – Пореска пријава за утврђивање пореза на наслеђе и поклон (члан 4. Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на имовину – „Сл. гласник РС“, бр. 139/04).

Порез на наслеђе и поклон утврђује се решењем надлежног пореског органа, а плаћа се у року од 15 дана од дана достављања решења (члан 39. став 1. и члан 40. Закона).

2. Одредбом члана 23. тачка 3) Закона прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду удела у правном лицу и хартија од вредности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ (члан 24а Закона).

Дакле, код преноса уз накнаду удела у правном лицу – друштву са ограниченом одговорношћу (с обзиром да се на промет удела не плаћа порез на додату вредност, сагласно одредби члана 25. став 2. тачка 5) Закона о порезу на додату вредност), порез на пренос апсолутних права се плаћа, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Лице – нерезидент Републике Србије је обвезник пореза на пренос апсолутних права из члана 23. тач. 2) и 3) Закона само за пренос остварен на територији Републике Србије.

Сматрамо да је, у смислу наведене одредбе, пренос остварен на територији Републике Србије када су удели који су предмет преноса у правном лицу на територији Републике Србије.

С тим у вези, када правно лице – нерезидент пренесе уз накнаду удео у правном лицу на територији Републике Србије (у „домаћем правном лицу“), обвезник је пореза на пренос апсолутних права по том основу, независно од чињенице да ли је стицалац удела нерезидент или резидент Републике, односно да ли се, у конкретном случају, врши пренос целог или дела удела који преносилац има у конкретном друштву са ограниченом одговорношћу.

Обвезник пореза дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, у року од 10 дана од дана настанка пореске обавезе са одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе (члан 36. став 1. Закона).

Пореска пријава за утврђивање пореза на пренос апсолутних права подноси се на Обрасцу ППИ-4 – Пореска пријава за утврђивање пореза на пренос апсолутних права (члан 5. Правилника).

Порез на пренос апсолутних права на уделима у правном лицу утврђује се решењем надлежног пореског органа, а плаћа у року од 15 дана од дана достављања решења (члан 39. став 1. и члан 40. Закона).

3. Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

8. Постојање обавезе на пренос апсолутних права у случају раскида уговора о преносу апсолутних права због неиспуњења обавеза

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-03-00108/2006-04 од 5.4.2006. год.)

Према одредби члана 131. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78 ... и 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99 и 44/99), уговор се не може раскинути због неиспуњења незнатног дела обавезе.

С тим у вези, када су права и обавезе уговорних страна из уговора о преносу апсолутних права у претежном делу испуњене, уговор о раскиду тог уговора са пореског становишта представља закључење новог правног посла (у коме су уговорне стране промениле своје улоге), на који се порез на пренос апсолутних права плаћа (сем у случајевима за које је Законом о порезима на имовину прописано право на пореско ослобођење).

Међутим, када уговор о преносу апсолутних права није у претежном делу испуњен, закључењем уговора којим се раскида тај уговорни однос не настаје обавеза плаћања пореза на пренос апсолутних права у смислу Закона о порезима на имовину.

У сваком конкретном случају порески орган утврђује чињенично стање на околност да ли је уговор о преносу апсолутних права у претежном делу извршен или не, имајући у виду да ли функционалност извршења доводи у питање остварење циља због кога је уговор закључен, односно да ли се неизвршењем незнатног дела обавеза осујећује циљ уговора, и, с тим у вези, да ли по основу уговора којим се раскида конкретан уговорни однос постоји или не постоји пореска обавеза на пренос апсолутних права.

9. Порез на пренос апсолутних права на непокретности по основу пресуде због пропуштања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00043/2006-04 од 29.3.2006. год.)

1. Са становишта пореза на пренос апсолутних права, физичка деоба имовине правног лица по основу статусне промене – поделе у сразмери са расподелом активе и пасиве исказане у деобном билансу не представља промет, што значи да се по том основу порез на пренос апсолутних права не плаћа.

Међутим, када се физички дели имовина правног лица по основу статусне промене – поделе у несразмери са расподелом активе и пасиве у деобном билансу, на разлику између стечених и припадајућих права у складу с деобним билансом плаћа се порез на пренос апсолутних права (уколико се на тај пренос не плаћа ПДВ).

2. Одредбом члана 24. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона (на који се порез на пренос апсолутних права плаћа), сматра и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа.

Према одредби члана 24а Закона, преносом уз накнаду, у смислу овог закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ.

Одредбом члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ – „Сл. гласник РС“, бр. 105/04 (којим се ближе уређује шта се сматра новоизграђеним грађевинским објектима и економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, чији је промет предмет опорезивања ПДВ), уређено је да се новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 и 86/04), сматрају објекти у свим степенима изграђености

који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године.

Према томе, на стицање права својине на непокретности изграђеној пре више од 25 година, на основу правоснажне пресуде због пропуштања, порез на пренос апсолутних права се плаћа, независно од тога што су стицалац и преносилац права, у периоду који је претходио преносу права по основу пресуде због пропуштања, пословали у оквиру истог правног лица.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

10. Право на повраћај плаћеног пореза на пренос права коришћења градског грађевинског земљишта по основу правног посла закљученог 1997. године коме суд није признао правно дејство

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00054/2006-04 од 23.3.2006. год.)

1. Одредбом члана 23. тачка 5) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 135/04) прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права коришћења градског, односно јавног или осталог грађевинског земљишта независно од његове површине.

Одредбом члана 20. тачка 5) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 43/94 ... 54/99), која је била у примени до почетка примене Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01), било је прописано да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду трајног права коришћења и права градње на градском грађевинском земљишту, који се обавља између физичких, односно правних лица, односно физичких и правних лица.

Према томе, пренос права коришћења градског грађевинског земљишта (као трајан пренос) извршен уз накнаду, био је предмет опорезивања и 1997. године, а и сада је.

Са становишта примене пореских прописа, уговор, као правни основ преноса, правно је ваљан док се не докаже супротно. То значи да је по основу преноса уз накнаду права коришћења градског грађевинског земљишта порески орган био (а и сада је) овлашћен да утврди пореску обавезу, односно право на пореско ослобођење (када је оно прописано).

У том смислу, уколико су уговорне стране закључиле правни посао 1997. године (по основу кога је утврђен и плаћен порез на пренос апсолутних права), коме суд није признао правно дејство из разлога апсолутне ништавости тог уговора, те је последица закључења тог уговора иста као да никад није био закључен, обвезник не може у 2006. години остварити право на повраћај пореза на пренос апсолутних права плаћеног по основу тог правног посла у 1997. години, јер је то право застарело.

Наиме, право на повраћај плаћеног пореза по том основу, сагласно одредби члана 190. став 3. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 43/94 ... 54/99), а у вези с одредбом чл. 29. став 2. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 43/94 ... 54/99), који су били у примени када је, како је наведено у захтеву, порез по „првом“ правном послу утврђен и плаћен, застаревало је у року од три године од истека године у којој је утврђени порез плаћен (ако је порез по основу поништеног правног посла плаћен 1997. године, право на повраћај је застарело од 31. децембра 2000. године).

Чињеница да се због застарелости не може остварити право на повраћај пореза плаћеног по основу „раније закљученог“ правног посла, није од утицаја на пореску обавезу (што подразумева њено утврђивање и њену висину) по основу „каснијег“ правног посла који је закључен када су се за то стекли законски услови, независно од тога што су у „каснијем“ правном послу уговорне странке (купац и продавац) исте као у „ранијем“ ништавом правном послу и што је предмет преноса исти.

11. Право на пореско ослобођење у случају када се привредном друштву, као извршном повериоцу, у извршном поступку досуде непокретности извршног дужника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-01-00077/2006-04 од 9.3.2006. год.)

Према одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса својине на непокретности уз накнаду.

Одредбом члана 24. Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона, сматра и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ (члан 24а Закона).

Према томе, у случају стицања права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке порез на пренос апсолутних права се плаћа (када се на тај пренос не плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ), осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Према одредби члана 3. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 ... 61/05), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности. Одредбом члана 4. став 3. тачка 7) Закона прописано је да се прометом добара, у смислу тог закона, сматра и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката. Према одредби члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04), новоизграђеним грађевинским објектима, у

смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона о порезу на додату вредност, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија изградња је започета од 1. јануара 2005. године.

Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење за случај да се привредном друштву, као извршном повериоцу, у извршном поступку досуде непокретности извршног дужника, по основу потраживања према том извршном дужнику.

Дакле, када на основу правоснажне судске одлуке о досуђењу непокретности привредно друштво, као поверилац потраживања, стиче право својине на непокретности дужника изграђеној до 31. децембра 2004. године, односно на непокретности чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године – у делу који је изграђен до тог датума, плаћа се порез на пренос апсолутних права.

Према одредби члана 25. став 5. Закона, у случају из члана 24. тачка 1) Закона, обвезник пореза на пренос апсолутних права је лице на које се преноси апсолутно право.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

12. Правна могућност уписа права коришћења земљишта у прописане јавне евиденције и, у вези с тим, издавање доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00045/2006-04 од 8.3.2006. год.)

Одредбом члана 23. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права коришћења градског, односно јавног или осталог грађевинског земљишта, независно од његове површине.

Преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона, сматра се и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа (члан 24. тачка 1) Закона).

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује ПДВ.

Према томе, на пренос права коришћења градског грађевинског земљишта (који се врши на основу решења општинског органа) плаћа се порез на пренос апсолутних права (осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење), када се тај пренос не сматра преносом апсолутног права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ.

Напомињемо да је одредбом члана 20. тачка 4) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 43/94, 53/95, 54/96, 42/98 (18/99, 21/99, 27/99, 33/99), 48/99, 54/99, 45/02 и 84/02), који је био у примени када је решење којим је извршен пренос права у конкретном случају постало правоснажно, било прописано да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду трајног права коришћења градског грађевинског земљишта који врши општина физичком или правном лицу ради изградње објеката.

Одредбом члана 38а Закона прописано је да се упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама не може вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно о плаћеном порезу на наслеђе и поклон.

Утврђивање пореза је делатност Пореске управе, односно пореског обвезника, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређује порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе (члан 54. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, „Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 85/05).

Дакле, чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган. С тим у вези, када постоји пореска обавеза на пренос апсолутних права, по њеном плаћању надлежни порески орган издаје одговарајући доказ без кога се не може вршити упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама. Такође, уколико конкретан пренос права на непокретности не подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, надлежни порески орган издаје одговарајући доказ, без кога се не може вршити упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама.

13. Порез на пренос права својине на стану у случају раскида уговора о купопродаји стана и даље продаје конкретног стана

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00100/2006-04 од 8.3.2006. год.)

Сагласно одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ...135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује ПДВ (члан 24а Закона).

Према одредби члана 3. став 1. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 ...61/05), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности. Према одредби члана 4. став 3. тачка 7) Закона, прометом добара, у смислу тог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Према одредби члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04), новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона о порезу на додату вредност, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године.

1. Према томе, пренос права својине на стану који је изграђен 2002. године не подлеже плаћању ПДВ, већ порезу на пренос апсолутних права. Порез на пренос апсолутних права плаћа се сваки пут када се пренос права својине на конкретној непокретности врши (осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење).

То значи да се на пренос права својине на стану уз накнаду по основу уговора о купопродаји закљученог између Фонда за солидарну стамбену изградњу и Гимназије порез на пренос апсолутних права плаћа.

2. Према одредби члана 131. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78...57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93...44/99) уговор се не може раскинути због неиспуњења незнатног дела обавезе.

Према томе, када су права и обавезе из уговора о преносу апсолутних права у претежном делу испуњене, уговор о раскиду тог уговора са становишта пореза на пренос апсолутних права представља закључење новог правног посла (у коме су уговорне стране промениле своје улоге), на који се порез на пренос апсолутних права плаћа.

Конкретно, уколико је уговор о купопродаји стана који је Фонд за солидарну стамбену изградњу закључио са Гимназијом био у претежном делу испуњен (нпр. стан предат у посед Гимназији, Гимназија исплатила део купопродајне цене), уговор о раскиду тог уговора са становишта пореза на пренос апсолутних права има карактер новог правног посла уз накнаду, између истих уговорних страна, са промењеним улогама: купац из првог уговора је у другом уговору продавац и обрнуто. На пренос права својине

на стану по том уговору плаћа се порез на пренос апсолутних права.

3. Када Фонд за солидарну стамбену изградњу, након раскида уговора о преносу апсолутних права уз накнаду, врши даљу продају конкретног стана, на тај пренос права својине плаћа се порез на пренос апсолутних права.

4. Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона о порезима на имовину (члан 25. став 1. Закона).

Лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права. Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. Закона).

5. Утврђивање пореза је делатност Пореске управе, што значи да Пореска управа утврђује чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају.

14. Порески третман стицања права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02791/2006-04 од 2.3.2006. год.)

Одредбом члана 24. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона (на који се порез на пренос апсолутних права плаћа), сматра и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа.

Према одредби члана 24а. Закона, преносом уз накнаду, у смислу овог закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ.

Према томе, када се на пренос права својине на непокретности не плаћа порез на додату вредност (у складу са законом којим се уређује ПДВ), на стицање права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке (што подразумева и на

основу правоснажне пресуде због пропуштања) порез на пренос апсолутних права се плаћа, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

У конкретном случају право на пореско ослобођење није прописано.

Међутим, порез на пренос апсолутних права не плаћа се уколико суд у спроведеном поступку, на основу расправљања и изведених доказа, утврди да се не ради о стицању права својине, него да је то право (које је предмет спора) према прописима постојало и раније (непосредно пре судске одлуке), уз услов да је та одлука суда правоснажна.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

15. Порез на пренос апсолутних права на непокретности по основу статусне промене правног лица – поделе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00041/2006-04 од 14.2.2006. год.)

Према одредби члана 29. ст. 1. и 6. члана 14. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01...135/04), пореска обавеза настаје даном закључења уговора о преносу апсолутних права. Ако уговор о преносу апсолутног права или одлука суда, односно решење надлежног управног органа нису пријављени или су пријављени неблаговремено, сматра се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, у року од десет дана од дана настанка пореске обавезе са одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе, осим у случају из члана 39а Закона (члан 36. став 1. Закона).

Из захтева произилази да је статусна промена поделе извршена 2004. године, али не и да ли је пореска пријава у вези с тим поднета пореском органу и ако јесте – када је то учињено.

1. Уколико је, у конкретном случају, пореска обавеза настала до почетка примене одредбе члана 18. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), тј. до 31. децембра 2004. године, преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона (на који се порез на пренос апсолутних права плаћа), сматрао се и пренос целокупне имовине правног лица у случају припајања, спајања или поделе, ако је правни претходник уз накнаду у облику акција или удела у правном следбенику добио новчану накнаду која прелази 10% номиналне вредности добијених акција, односно удела (члан 24. тачка 3) Закона).

2. Уколико је, у конкретном случају, пореска обавеза настала после почетка примене одредбе члана 18. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), тј. после 1. јануара 2005. године, преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона, сматра се и пренос целокупне имовине правног лица на који се не плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ (члан 24. тачка 3) Закона).

За потребе правилног пореског третмана преноса целокупне имовине правног лица, по питању Министарства финансија да ли се по основу статусних промена привредног друштва и промена правне форме привредног друштва у складу са Законом о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04) врши пренос целокупне имовине правног лица, Министарство привреде дало је мишљење број:430-00-6/2005-02 од 9. маја 2005. године, према коме:

„У случају спровођења статусних промена спајања и поделе привредног друштва врши се пренос целокупне имовине привредног друштва које спроводи статусну промену и које на тај начин престаје да постоји.

Међутим, код спровођења статусне промене одвајања, привредно друштво дељеник преноси један или више делова своје имовине на друштва стицаоце, односно ново друштво.

Имајући у виду наведено, сматрамо да пренос целокупне или дела имовине привредног друштва по основу статусне промене нема карактер преноса имовине уз накнаду, с обзиром да привредно друштво стицалац ступа у права и обавезе друштва преносиоца, а власник акција или удела не стиче нити нова права, нити накнаду за промет постојећих права, већ му се врши само заме-

на постојећих права за акције или уделе у друштву стицаоцу (и евентуално новчане надокнаде до лимита од 10%) у истој економској вредности.

Такође, код промене правне форме привредног друштва не врши се пренос имовине, с обзиром да након промене правне форме привредно друштво наставља да послује као исто правно лице, али друге правне форме.“

Према томе, ако су, у конкретном случају, испуњени услови да се, у смислу члана 6. Закона о ПДВ, не плаћа ПДВ по основу статусне промене, а та статусна промена се врши без накнаде у новцу, заменом постојећих права акционарима или члановима друштва за акције или уделе у друштву стицаоцу у истој економској вредности, имајући у виду мишљење Министарства привреде, према коме пренос целокупне или дела имовине правног лица по основу статусне промене нема карактер преноса имовине уз накнаду, исти не подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права.

С обзиром да пренос целокупне или дела имовине правног лица по основу статусне промене извршене на наведени начин нема карактер преноса имовине уз накнаду и не подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, ни физичка деоба имовине правног лица по основу те статусне промене – поделе, у функцији извршења деобног биланса, у сразмери са расподелом активе и пасиве у деобном билансу, не представља пренос уз накнаду у смислу наведених законских одредаба, што значи да се по том основу порез на пренос апсолутних права не плаћа.

Надлежни порески орган у сваком конкретном случају, на основу пружених доказа, утврђује чињенично стање од утицаја на постојање пореске обавезе.

16. Порески третман преноса права својине на непокретности по основу поравнања пред судом у случају када су стицаоци права родитељи преносиоца права

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00517/2006-04 од 10.2.2006. год.)

Поравнање сачињено пред судом, којим физичка лица врше окончање међусобног спора тако што се између учесника у

поравнању врши пренос одређене имовине, по својој правној природи представља посебну врсту споразума (уговора) закљученог између учесника у поравнању као уговарача, којим се врши пренос права и ствари побројаних у поравнању.

У том смислу, на пренос права својине на непокретности по основу поравнања пред судом (када се тај пренос не сматра преносом права на који се плаћа ПДВ, у складу са законом којим се уређује ПДВ) плаћа се одговарајући порез, и то: на пренос без накнаде ствари и права из члана 14. Закона – порез на поклон, а на пренос уз накнаду ствари и права из члана 23. Закона – порез на пренос апсолутних права.

То значи да се на пренос без накнаде права својине на непокретности на основу поравнања сачињеног пред судом између физичких лица која нису обвезници ПДВ плаћа порез на поклон, што подразумева и у случају када су стицаоци права родитељи преносиоца права (осим у случајевима за које је Законом о порезима на имовину прописано право на пореско ослобођење).

Када је право својине на непокретности предмет преноса без накнаде *inter vivos*, на лица која се у односу на преносиоца налазе у другом наследном реду (нпр. са сина на родитеље), сагласно одредби члана 21. став 1. тач. 2) и 3) Закона, порез на поклон не плаћа:

– земљорадник другог наследног реда који прима на поклон непокретности које му служе за обављање пољопривредне делатности, ако је са поклонодавцем непрекидно живео у домаћинству најмање једну годину пре пријема поклона;

– поклонопримац другог наследног реда на један на поклон примљени стан, ако је са поклонодавцем непрекидно живео у заједничком домаћинству најмање годину дана пре пријема поклона.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

ТАКСЕ

1. Да ли држављани Републике Словеније плаћају републичке административне таксе или су ослобођени плаћања?

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 434-00-00005/2006-04 од 10.4.2006. године)

Одредбом члана 2. Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05 и 61/05) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код институција, државних органа и организација, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе у вршењу поверених послова и организација које врша јавна овлашћења, плаћају таксе по одредбама Закона, у износима прописаним Тарифом републичких административних такси, која је саставни део Закона.

Одредбом члана 19. Закона прописано је да се републичка административна такса не плаћа за:

- 1) списе и радње у поступцима који се воде по службеној дужности;
- 2) списе и радње у поступку за повраћај више или погрешно плаћених јавних прихода;
- 3) списе и радње у поступку за исправљање грешака у решењима, другим исправама и службеним евиденцијама;
- 4) пријаве за упис у матичне књиге;

5) пријаве и прилоге уз њих за утврђивање јавних прихода, списе и радње у поступку за утврђивање смањења катастарског прихода због елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других ванредних догађаја, као и списе и радње за остваривање законом прописаних пореских подстицаја и ослобођења код плаћања јавних прихода;

6) списе и радње за остваривање права из социјалног осигурања, друштвене бриге о деци, социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата;

7) списе и радње у вези са школовањем ученика и студента, стручним усавршавањем, односно преквалификацијом;

8) списе и радње у вези са регулисањем војне обавезе;

9) списе и радње у поступку за сахрањивање;

10) поднеске упућене органима за представке и притужбе;

11) списе и радње у поступку за заснивање радног односа и остваривање права по том основу;

12) поднеске јавном тужилаштву;

13) списе и радње за које је ослобођење од плаћања таксе уређено међународним уговором;

14) молбе за помиловање и одлуке по тим молбама.

Страни држављани, под условом узајамности, имају иста права у погледу плаћања таксе као и држављани Републике (члан 21. Закона).

Према томе, за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код институција, државних органа и организација, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе у вршењу поверених послова и организација које врше јавна овлашћења, држављани Републике Словеније, принципијелно, плаћају таксе по одредбама Закона у износима прописаним Тарифом. Изузетно, страни држављани, што значи и држављани републике Словеније, не плаћају републичке административне таксе у случајевима за које је одредбом члана 19. Закона прописано право на таксено ослобођење (с обзиром да у тим случајевима таксе не плаћају држављани Републике Србије), под условом да са Републиком Словенијом по том питању постоји узајамност.

С обзиром да Министарство финансија није надлежно за давање мишљења по питању постојања реципроцитета са

Републиком Словенијом, по том питању упутили смо захтев Министарству за међународне економске односе.

2. Постојање обавезе дипломатско-конзуларних представништва у вези плаћања републичке административне таксе за захтев за давање мишљења о примени републичких прописа

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 434-02-00020/2006-04 од 24.3.2006. године)

Тарифним бројем 1. тачка 2) Тарифе републичких административних такси која је саставни део Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05 и 61/05) прописано је да се за захтев за давање мишљења о промени републичких прописа плаћа такса у износу од 640 динара.

Одредбом члана 18. тачка б) Закона прописано је да се дипломатско-конзуларна представништва стране државе ослобађају плаћања таксе, под условом узајамности.

Дакле, дипломатско-конзуларно представништво конкретне државе је ослобођено плаћања републичких административних такси (па и таксе за захтев за давање мишљења о примени републичких прописа) у Републици Србији, под условом да су дипломатско-конзуларна представништва државне заједнице Србија и Црна Гора ослобођена плаћања одговарајућих такси у тој држави.

3. Плаћање републичке административне таксе за решење која доноси царинарница у скраћеном управном поступку којим се одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 434-02-00004/2006-04 од 9.3.2006. године)

• Тарифним бројем 72. став 1. тачка б) Тарифе републичких административних такси која је саставни део Закона

о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за решења која доноси царинарница у управном поступку, којим се одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина на увоз одређене робе, плаћа републичка административна такса у износу од 890 динара.

За решења које царинарница доноси у скраћеном управном поступку износи републичких административних такси су прописани Тарифним бројем 72. став. 3 тач. 1) до 7) Тарифе, при чему није посебно прописана републичка административна такса за решење којим се одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина на увоз одређене робе, када се то решење доноси у скраћеном управном поступку.

Одредбом Тарифног броја 72. став 3. тачка 7) прописано је да се за остала решења која царинарница доноси у скраћеном поступку плаћа републичка административна такса у износу од 310 динара.

С тим у вези, у случају када се у скраћеном управном поступку доноси решење којим се одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања царине и других увозних дажбина на увоз одређене робе, за наведено решење такса се наплаћује у износу прописаном Тарифним бројем 72. став 3. тачка 7) Тарифе републичких административних такси.

- Одредбом члана 3. став 1. Закона прописано је да је обвезник таксе подносилац захтева, односно поднеска којим се поступак покреће, односно врши радња прописана Тарифом.

Према одредби члана 9. Закона, ако у поступку један или више обвезника поднесу више захтева који имају исти правни

основ, а доноси се једно решење, такса се плаћа за сваки појединачни захтев, ако Тарифом није друкчије одређено.

Дакле, када у поступку царинења експресних пошиљки једно правно лице чија је делатност преношење и дистрибуција експресних пошиљака (оператор) подноси један захтев за ослобађање од плаћања царинских дажбина, на основу ког захтева се покреће и спроводи један поступак и доноси једно решење (на име оператора), а евентуални обрачун увозних дажбина се издаје на име оператора као један, сматрамо да се тада плаћа једна такса за поднети захтев и једна такса за решење о ослобађању од плаћања царине и других увозних дажбина, чија висина зависи од тога да ли се решење доноси у управном поступку (када се плаћа такса прописана Тарифним бројем 72. став 1. тачка б)) или у скраћеном управном поступку (када се плаћа такса прописана Тарифним бројем 72. став 3. тачка 7) Тарифе).

4. Плаћање републичких административних такси за издавање Потврда о евидентирању појединих спољнотрговинских послова, као и евидентирању измена–допуна и престанка тих послова, као и за захтеве за молбу и предлог, пријаву и други поднесак за евидентирање предузећа, огранака и представништва која домаћа лица оснивају у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-02-59/2005-04 од 21.2.2006. године)

• Одредбом члана 2. Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у

управним стварима, као и за друге списе и радње код институција, државних органа и организација, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе у вршењу поверених послова и организација које врша јавна овлашћења, плаћају таксе по одредбама Закона, у износима прописаним Тарифом републичких административних такси, која је саставни део Закона.

- Тарифним бројем 118. Тарифе републичких административних такси прописано је да се за уверења која издају органи, ако овим законом није друкчије прописано, плаћа такса у износу од 130 динара.

Одредбом члана 161. ст. 1. и 2. Закона о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01) прописано је да органи издају уверења, односно друге исправе (сертификате, потврде и др.) о чињеницама о којима воде службену евиденцију. Уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција морају се издавати сагласно подацима из службене евиденције. Таква уверења, односно друге исправе, имају значај јавне исправе.

Органи издају уверења, односно друге исправе и о чињеницама о којима не воде службену евиденцију ако је то законом или другим прописом одређено. У том случају, чињенице се утврђују у поступку прописаном одредбама главе XI (члан 162. став 1. Закона о општем управном поступку).

Имајући у виду да су Закон о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 101/05) и Одлука о евиденцији, односно извештавању о појединим спољнотрговинским пословима и о садржају евиденција, односно извештаја („Сл. гласник РС“, бр. 106/05) донети након последњих измена и допуна Закона о републичким административним таксама, да су њима прописани („нови“)

списи и радње (у конкретном случају, издавање Потврда о евидентирању појединих спољнотрговинских послова, као и евидентирању измена–допуна и престанка тих послова) за које Тарифом републичких административних такси није прописана посебна такса, ако Потврда о евидентирању појединих спољнотрговинских послова, као и евидентирању измена–допуна и престанка тих послова има карактер уверења односно друге исправе у смислу члана 161. или 162. Закона о општем управном поступку, по нашем мишљењу за њено издавање плаћа се такса прописана Тарифним бројем 118. Тарифе републичких административних такси.

- Одредбом члана 33. Закона о републичким административним таксама прописано је да се за списе и радње у надлежности органа Републике, који су предмет таксене обавезе по одредбама тог закона, не плаћа административна такса по одредбама Закона о савезним административним таксама („Сл. лист СРЈ“, бр. 81/94...71/01). Такође, чланом 50. Закона о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 61/05) прописано је да се за списе и радње у надлежности органа Републике који су предмет таксене обавезе по одредбама Закона, не плаћа административна такса по одредбама Закона о савезним административним таксама („Сл. лист СРЈ“, бр. 81/94, 85/94, 61/95, 63/96, 29/97, 12/98, 59/98, 17/99, 44/99, 74/99, 73/00, 21/01 и 71/01), осим административних такси из Тарифног броја 112. и Тарифног броја 114. тачка 2) Одељка Б. Тарифе савезних административних такси.

Тарифним бројем 1. тачка 1) Тарифе републичких административних такси прописано је да се за захтев за молбу и предлог, пријаву и други поднесак, ако Законом није друкчије прописано, плаћа такса у износу од 130 динара.

Према томе, за захтев за молбу и предлог, пријаву и други поднесак за евидентирање предузећа, огранака и представништва, која домаћа лица оснивају у иностранству, из надлежности органа Републике, плаћа се републичка административна такса прописана Тарифним бројем 1. тачка 1) Тарифе.

Међутим, када је реч о списима и радњама за које је савезна административна такса прописана Тарифним бројем 25. Тарифе савезних административних такса која је саставни део Закона о савезним административним таксама, који су након ступања на снагу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Сл. лист СЦГ", бр. 1/03 и 26/05) постали надлежност Министарства за економске односе са иностранством, за те списе и радње се и даље административна такса наплаћује по одредбама Закона о савезним административним таксама, с обзиром да они нису постали предмет таксене обавезе по одредбама Закона о републичким административним таксама.

ЦАРИНЕ

1. Могућност ослобођења од плаћања царине на инвалидска колица која је увезао Ротаракт клуб из средстава добијених од донације и намењених Клубу кошаркаша у колицима „Дунав“

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00096/06-17 од 17.4.2006. год.)

Чланом 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01, 36/02) прописано је да државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације (у даљем тексту: прималац донације и помоћи), могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Прималац донације и хуманитарне помоћи не може бити политичка странка.

Чланом 5. став 1. истог члана закона прописано је да је прималац донације и помоћи ослобођен од плаћања царине, других увозних дажбина и такси које се плаћају приликом увоза робе која је предмет донације и хуманитарне помоћи у смислу овог закона.

Поступак ослобођења од плаћања царине, других увозних дажбина и такси на робу примљену по основу донације спроводи надлежни царински орган.

2. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина и ПДВ за путнички аутомобил, марке Renault 25, година производње 1989, који се као аутомобил у приватном власништву уноси из Републике Црне Горе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00091/2006-17 од 10.4.2006. год.)

Чланом 398. став 1. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05 и 85/05) предвиђено је да се одредбе тог закона примењују и у промету стране робе са Републиком Црном Гором.

На основу истог члана, став 2. и 4. истог закона, донета је Уредба о поступку са робом у промету са Републиком Црном Гором („Сл. гласник РС“, 130/03), којом се ближе регулишу права и обавезе у том промету.

Одредбама наведене Уредбе предвиђено је да се допремање само домаће робе из Републике Црне Горе у Републику Србију врши слободно, без плаћања царине. Роба страног порекла која се упућује са царинског подручја Републике Црне Горе на царинско подручје Републике Србије подлеже плаћању увозних дажбина, осим ако се ради о возилима за која постоји царинска документација да су национализована (оцарињена) пре 27.4.1992. године.

На основу приложене документације утврђено је да у конкретном случају путнички аутомобил подлеже плаћању увозних дажбина.

Када су у питању обавезе које се односе на ПДВ, на основу члана 7. и 19. Закона о порезу на додату вредност, при увозу моторних возила за која нису предвиђене царинске олакшице, у

смислу ослобођења од плаћања царинских дажбина, наплаћује се и ПДВ.

Напомињемо да је питање права на увоз возила регулисано Уредбом о увозу моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 106/05) која је у надлежности Министарства за економске односе са иностранством.

3. Царински третман робе која се добија из иностранства ради реализације уговора о преради (доради) материјала у поступку активног оплемењивања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-82/2006-17 од 4.4.2006. год.)

Одредбама Закона о спољнотрговинском пословању („Сл. гласник РС“, бр. 101/05) није предвиђен институт извозно-увозног царинења робе без преласка царинске линије, а који је био предвиђен раније важећим Законом о спољнотрговинском пословању, те се поступак са царинском робом спроводи искључиво у складу са одредбама Царинског закона.

Роба која се добија из иностранства ради реализације уговора о преради (доради) материјала може се ставити у поступак активног оплемењивања уколико је то у складу с одредбама конкретног уговора. Захтев за стављање робе у поступак активног оплемењивања мора, између осталог, да садржи вредност и врсту робе која је предмет оплемењивања, вредност услуге оплемењивања, норматив утрошка средстава, као и податке о роби која је производ оплемењивања. Царинарница посебно цени

приложени норматив и у случају његовог прихватања дужна је да контролише да ли се у процесу производње ималац одобрења придржава одобреног норматива.

Након спроведеног поступка активног оплемењивања предметна роба се мора вратити у иностранство, у складу са уговором по коме је и одобрен поступак активног оплемењивања. Ово подразумева и иступање робе са царинског подручја Србије.

Изузетно, роба која је производ оплемењивања може се ставити у слободан промет уз плаћање царине. Уколико би над робом био спроведен поступак пуштања робе у слободан промет, предметна роба би стекла статус домаће робе.

На домаћу робу (робу домаћег порекла и страну, увозно оцарињену), која се налази у Републици Србији, односно која не напушта царинско подручје Републике Србије, не примењују се одредбе Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05 и 85/05), јер у таквим случајевима нема царинског поступка, без обзира да ли је промет том робом извршило домаће или страно лице, односно без обзира на врсту спољнотрговинског посла чији је предмет конкретна роба.

4. Могућност ослобађања од плаћања увозних дажбина Министарства културе за увоз дугометражног филма

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-206/2005-17 од 1.3.2006. год.)

Чланом 21. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03 и 61/05) утврђено је да се одредбе овог закона не примењују на

плаћање увозних дажбина за робу која се увози, као и на спровођење царинског поступка, ако је то другачије уређено међународним уговором.

Одредбама члана 1. став 1. подгачка б. Споразума о увозу предмета просветног, научног и културног карактера („Сл. весник Президијума Народне Скупштине ФНРЈ“ од 17.9.1952. год.) прописано је, између осталог, да су се државе уговорнице обавезале да неће наплаћивати царину нити друге намете приликом увоза предмета просветног, научног или културног карактера, наведеним у прилогу Б, Ц, Д и Е овог Споразума. Протоколом уз Споразум о увозу предмета просветног, научног и културног карактера, у Прилогу Ц2, наведен је, између осталог, визуелни и аудио материјал просветног, научног или културног карактера, било да га увозе организације или било која јавна или приватна установа или удружење које су надлежни органи земље увознице овластили да увезу тај материјал без плаћања царина.

Поменуто овлашћење дефинисано је чланом 193. став 1. тачка 4) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05 и 85/05) којим је прописано, између осталог, да су ослобођена од плаћања увозних дажбина лица, осим физичких, која се баве културном делатношћу на робу која се не производи у земљи, а служи за непосредно обављање делатности, на начин предвиђен чланом 262. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга („Сл. гласник РС“, бр. 127/03...5/06), ако корисник повластице поднесе царинском органу:

1. потврду Привредне коморе Србије да се роба која се увози не производи у земљи;

2. извод из одговарајућег регистра из којег се утврђује да је делатност корисника повластице културна;

3. изјаву корисника повластице да роба служи за непосредно обављање делатности корисника повластице;

4. потврду или мишљење надлежног органа којим се потврђује да роба која се увози служи непосредно за обављање делатности корисника повластице.

Имајући у виду наведене законске одредбе, мишљења смо да се увоз предметног дугометражног филма не би могао извршити без плаћања увозних дажбина, с обзиром да се увози у комерцијалне сврхе, а не у сврхе обављања непосредне делатности.

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се „НИС“ а.д. Нови Сад, као и његови огранци НИС-Петрол Београд, НИС Југопетрол, могу сматрати наручиоцем у смислу члана 3. Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-181/2006-08 од 13.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. тачка 1) подтач. (б) и (г) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) утврђено је да је наручилац јавне набавке правно лице основано од стране директног или индиректног корисника буџетских средстава у циљу остваривања општег (јавног) интереса, при чему више од половине чланова органа управљања чине представници корисника буџетских средстава или у коме више од половине гласова у органу управљања имају представници корисника буџетских средстава, односно да је наручилац јавне набавке други облик предузећа које је преко управљања или на други начин повезано са органима, организацијама, односно правним лицима из тачке 1) подтач. (а)-(в) овог члана тако да на основу такве повезаности заједнички обликују пословну политику и усклађено наступају ради остваривања пословних циљева или орган, организација, односно правно лице из тачке 1) подтач. (а)-(в) овог члана врши значајан утицај на пословне одлуке, финансирање и пословање предузећа.

Одлуком о оснивању Акционарског друштва за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте

и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса („Сл. гласник РС“, бр. 60/2005) одређено је да је оснивач Друштва Република Србија (члан 2. став 1. Одлуке), средства за оснивање и рад Друштва чине средства којима послује ЈП „Нафтна индустрија Србије“ у оквиру обављања делатности за коју се оснива друштво, са стањем на дан 31. маја 2005. године, што чини укупну вредност основног капитала Друштва у износу 993.786.000 евра, који је у целости уписан, уплаћен и унет и која на име оснивачког улога чине имовину Друштва (члан 6. Одлуке). Република Србија, као оснивач друштва, може основни капитал Друштва смањити до минималног основног капитала, или га повећати у току пословне године.

За Републику Србију, као оснивача друштва и јединог власника друштва, овлашћења скупштине Друштва врши Влада преко овлашћених представника.

Скупштина Друштва, поред других овлашћења, доноси и акта пословне политике, акта којима се ближе уређују услови и начин обављања делатности Друштва, усваја годишњи рачун Друштва и одлучује о употреби и распоређивању остварене добити, одлучује о повећању капитала Друштва, о износу и структури резерви сигурности, именује и разрешава председника, подпредседника и чланове управног одбора, одлучује о статусним променама и променама правне форме друштва, доноси план развоја и програм рада Друштва.

Председника, заменика и чланове управног одбора именује скупштина Друштва, чија овлашћења врши Влада преко својих представника.

Из свега наведеног произлази да је „НИС“ а. д. основала Република Србија, да је она једини власник капитала Друштва, да за Републику Србију, као оснивача Друштва, овлашћења која према Одлуци има скупштина Друштва врши Влада преко овлашћених представника чиме је Друштво повезано са државним органом, тј. Владом. Влада, вршећи овлашћења скупштине Друштва, врши значајан утицај на пословне одлуке и пословање Друштва, због чега се, по мишљењу овог министарства, може сма-

трати да је „НИС“ а.д., а тиме и њени огранци НИС-Петрол Београд и НИС Југопетрол, наручиоци јавних набавки у смислу члана 3. тачка 1) подтач. (б) и (г) Закона о јавним набавкама.

Такође, треба имати у виду да је чланом 108. Закона уређено да ако је Република, територијална аутономија или локална самоуправа посебним законом, подзаконским актом или другим прописом дала посебно или искључиво право на обављање делатности из члана 107. Закона (делатности које су предмет јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја), ималац тог права дужан је да при набавци добара, услуга или радова поступа као наручилац у смислу овог закона.

У смислу наведеног, „НИС“ а.д. основала је Република Србија подзаконским актом, Одлуком, чиме је дала посебно или искључиво право на обављање одређених делатности из области енергетике, и то: истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса, одакле произлази да је „НИС“ а.д., као и њени огранци, и по овом основу дужна да набавке добара, услуга или радова спроводи по процедурама Закона о јавним набавкама.

2. Да ли је стављање референтне листе у критеријум за бодовање дискриминација неких понуђача, да ли је начин на који су референтне листе дефинисане проблематичан и да ли је критеријум вреднован адекватним бројем бодова?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-153/2006-08 од 11.4.2006. год.)

Према члану 55. став 1. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) критеријуми за оцењивање понуде су економски најповољнија понуда или најнижа понуђена цена.

Из наведене одредбе произлази да наручилац приликом припреме конкурсне документације и објављивања јавног позива

за достављање понуда има могућност да се определи да избор најповољније понуде врши на основу једног или другог критеријума.

Ако се наручилац определи да избор најповољније понуде врши на основу критеријума „економски најповољнија понуда“, он треба да одреди подкритеријуме у оквиру критеријума „економски најповољнија понуда“, које ће навести у конкурсној документацији и јавном позиву. Приликом одређивања подкритеријума наручилац треба да се руководи подкритеријумима наведеним у одредби члана 55. став 2. тач. 1)-13) Закона, тј. треба да као подкритеријуме у конкурсној документацији и јавном позиву одреди оне, из наведене одредбе, који му за конкретну јавну набавку одговарају. Наручилац за конкретну јавну набавку може одредити и друге подкритеријуме који нису наведени одредбом члана 55. став 2. тач. 1)-13) Закона. Сви наведени подкритеријуми морају бити описани и вредновани (пондерисани одређеним бројем пондера), не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичној вези са садржином (предметом) јавне набавке.

Из наведеног произлази да наручилац јавне набавке може као један од подкритеријума у оквиру критеријума „економски најповољнија понуда“ у конкурсној документацији и јавном позиву за достављање понуда за јавну набавку аутобуса, одредити као подкритеријум и „референце“ уколико одређивање овог подкритеријума не би имало за циљ фаворизовање одређеног понуђача.

Давање одговора на питање да ли је начин на који су референтне листе дефинисане проблематичан и да ли је овај критеријум (подкритеријум) вреднован адекватним бројем бодова (10 бодова) није у надлежности Министарства финансија. Уколико постоји сумња да су референтне листе дефинисане у циљу фаворизовања одређеног понуђача и да им је одређен неадекватан број пондера, понуђач може у свакој фази поступка јавне набавке да поднесе захтев за заштиту права. То, практично, значи да понуђач када преузме конкурсну документацију, ако сматра да она није припремљена у складу са Законом, односно да се истом фаворизује одређени понуђач, може тог момента поднети захтев

за заштиту права чиме задржава даље активности наручиоца у поступку доделе уговора о јавној набавци до доношења одлуке о поднетом захтеву, ако Комисија за заштиту права, на предлог наручиоца, не одлучи другачије.

3. Да ли у ситуацији када као понуђач наступа конзорцијум, приход понуђача за задње три године подразумева укупан приход свих чланица конзорцијума или подразумева приход предузећа које заступа конзорцијум?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-139/2006-08 од 11.4.2006. год.)

Према члану 51. ст. 1. и 5. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) уређено је да понуду може поднети група понуђача, као и да понуђачи из групе понуђача одговарају неограничено солидарно према наручиоцу.

Одредбама члана 45. ст. 1. и 3. Закона утврђено је да ће наручилац у јавном позиву објавити услове које понуђач мора да испуни да би могао да учествује у поступку, као и да право на учешће у поступку има домаће или стране правно лице ако:

1) је регистровано за обављање одговарајуће делатности код надлежног органа;

2) му у року од две године пре објављивања јавног позива није изречена правоснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке;

3) је за текућу годину измирило доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије, односно прописима Републике Црне Горе или стране државе када има седиште на њеној територији;

4) има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, а таква дозвола је предвиђена посебним прописом;

5) располаже неопходним финансијским и пословним капацитетом;

б) располаже довољним техничким капацитетом.

Из наведеног произлази да су сва правна лица која као понуђачи наступају самостално дужна испунити све наведене услове из члана 45. став 3. тачка 1)-6) Закона.

Свако правно лице које наступа у заједничкој понуди (конзорцијуму) дужно је испунити услове из члана 45. став 3. тач. 1)-4) Закона, а услове из тач. 5) и 6), тј. да располаже неопходним финансијским и пословним капацитетом, као и да располаже довољним техничким капацитетом заједнички, испуњавају правна лица понуђачи из заједничке понуде.

С обзиром на наведено, мишљења смо да када се у конкурсној документацији тражи као један од услова за учешће у поступку јавне набавке „просечни приход понуђача за задње три године мора бити у висини не мањој од 1,5 пута вредности тендера“, тај просечан приход је приход свих чланица конзорцијума, а не приход предузећа које заступа конзорцијум.

4. Да ли јавно предузеће има право и могућност да у јавном позиву за набавку возила као један од услова одреди одржавање тих возила у сопственим сервисима (сервисима наручиоца)?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-98/2006-08 од 5.4.2006. год.)

Према члану 55. став 1. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) критеријуми за оцењивање понуде су економски најповољнија понуда или најнижа понуђена цена.

Из наведене одредбе произлази да наручилац приликом припреме конкурсне документације и објављивања јавног позива за достављање понуда има могућност да се определи да избор најповољније понуде врши на основу једног или другог критеријума.

Ако се наручилац определи да избор најповољније понуде врши на основу критеријума „економски најповољнија понуда“, он

треба да одреди подкритеријуме у оквиру критеријума „економски најповољнија понуда“, које ће навести у конкурсној документацији и јавном позиву. Приликом одређивања подкритеријума наручилац треба да се руководи подкритеријумима наведеним у одредби члана 55. став 2. тач. 1)-13) Закона, тј. треба да као подкритеријуме у конкурсној документацији и јавном позиву одреди оне, из наведене одредбе, који му за конкретну јавну набавку одговарају. Наручилац за конкретну јавну набавку може одредити и друге подкритеријуме који нису наведени одредбом члана 55. став 2. тач. 1)-13) Закона. Сви наведени подкритеријуми морају бити описани и вредновани (пондерисани одређеним бројем пондера), не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичној вези са садржином (предметом) јавне набавке.

Из наведеног произлази да би наручилац јавне набавке могао као један од подкритеријума у оквиру критеријума „економски најповољнија понуда“ у конкурсној документацији и јавном позиву за достављање понуда за јавну набавку возила одредити као подкритеријум „одржавање возила у сервисима наручиоца“ уколико одређивање овог подкритеријума не би фаворизовало одређеног понуђача.

5. Да ли је Привредно друштво „Колубара-Метал“ д.о.о. Вреоци наручилац у смислу члана 3. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама, будући да више није део јавног предузећа већ је Привредно друштво основано од стране ЈП РБ „Колубара“–Лазаревац, као и да оснивач није више јавно предузеће већ друштво са ограниченом одговорношћу РБ „Колубара“ д.о.о.–Лазаревац које је основано од стране ЈП ЕПС?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00102/2006-08 од 3.4.2006. год.)

Одредбом члана 3. став 1. тачка 1) подтач. (в) и (г) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и

101/05) утврђено је да је наручилац јавне набавке јавно предузеће и предузеће основано од стране јавног предузећа у којем директни или индиректни корисник буџетских средстава, односно други наручилац у смислу овог закона, поседује више од 50% акција односно удела, као и да је наручилац други облик предузећа које је преко управљања или на други начин повезано са органима, организацијама, односно правним лицима из тачке 1) подтач. (а)-(в) овог члана, тако да на основу такве повезаности заједнички обликују пословну политику и усклађено наступају ради остваривања пословних циљева или орган, организација, односно правно лице из тачке 1) подтач. (а)-(в) овог члана врши значајан утицај на пословне одлуке, финансирање и пословање предузећа.

Из достављених списа предмета види се да је оснивач Привредног друштва „Колубара-Метал“ д.о.о. ЈП Електропривреда Србије–ЈП Рударски басен „Колубара“ и да Друштво послује средствима у државној својини која су као улог оснивача унета у Друштво (чл 7. и 10. Одлуке о оснивању Привредног друштва).

Функцију Скупштине чланова Друштва обављају овлашћени представници Оснивача. Представници оснивача, поред других овлашћења, одлучују и о утврђивању пословне политике Друштва, расподели добити, односно покрићу губитака Друштва, повећању и смањењу основног капитала, стицању сопствених удела, повлачењу и поништају удела, инвестиционим улагањима, повезивању Друштва са осталим привредним друштвима, додатним улозима од стране оснивача–члана Друштва, статусним променама Друштва и др.

Из свега наведеног произлази да Привредно друштво „Колубара-Метал“ поседује више од 50% удела средстава у државној својини и да оснивач ЈП Електропривреда Србије–ЈП

Рударски басен „Колубара“, тј. од 1. јануара 2006. године Рударски басен „Колубара“ д.о.о. преко овлашћених представника који врше функцију Скупштине чланова Друштва врши утицај на пословну политику и пословне одлуке Друштва, због чега се, по мишљењу овог министарства, може сматрати да је Привредно друштво „Колубара-Метал“ д.о.о. наручилац јавних набавки у смислу члана 3. тачка 1) подтач. (в) и (г) Закона о јавним набавкама.

6. Да ли се јавна електропривредна предузећа са Космета сматрају наручиоцем у смислу члана 3. став 1. тачка 1) подтачка (в) Закона о јавним набавкама и да ли се за набавку услуга од наведених предузећа као пружаоца услуга може закључити уговор без примене одредаба Закона о јавним набавкама, у смислу члана 2. став 1. тачка 1) Закона?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00057/2006-08 од 3.4.2006. год.)

Чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/2002, 43/2003, 55/2004 и 101/2005) утврђено је да се одредбе Закона не односе на набавке од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и које су основане за обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке.

Ова одредба примењује се у случају када се врши набавка услуга од пружаоца услуге који је такође наручилац у смислу члана 3. Закона, тј. организације која је и сама дужна да у поступцима јавних набавки примењује Закон. Такође, примењује се искључиво код набавки услуга и то оних за чије пружање је та организација основана.

Из навода у достављеном захтеву за давање мишљења види се да су ЈП за производњу, прераду и транспорт угља Површински копови „Косово“–Обилић, ЈП за производњу електричне енергије Термоелектране „Косово“–Обилић и ЈП за дистрибуцију електричне енергије „Електрокосмет“–Приштина основана од стране ЈП ЕПС за пружање услуга и да и даље послују у саставу ЈП ЕПС одакле произлази да су та јавна предузећа наручиоци набавки у смислу члана 3. став 1. тачка 1. подтачка (в) Закона о јавним набавкама и да се набавке услуга од тих јавних предузећа могу вршити без примене Закона о јавним набавкама, сходно члану 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама.

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Спровођење и праћење ограничења средстава за плате у јединицама локалне самоуправе

(Допис Министарства финансија општинама (градовима), 03 бр. 110-00-48/2006-03 од 6.4.2006. год.)

На основу члана 19. Закона о буџету Републике Србије за 2006. годину („Сл. гласник РС“, бр. 106/2005 и 108/2005-исправка), министар финансија донео је Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима јединица локалне самоуправе у 2006. години („Сл. гласник РС“, бр. 12/2006), а јединице локалне самоуправе поднеле су Министарству финансија извештај о планираним средствима за плате у буџету за 2006. годину.

У циљу даљег спровођења и праћења ограничења средстава за плате у јединицама локалне самоуправе, обавештавамо вас о следећем:

1. Доследно спровођење Закона о буџету Републике Србије за 2006. годину у делу планираних средстава за плате подразумева да се у току године не повећавају одговарајуће апропријације за плате путем доношења допунског буџета (ребаланса), коришћењем текуће буџетске резерве или променом апропријација у корист апропријација за плате.

2. Јединице локалне самоуправе су у обавези да се старају да у извршењу расхода за плате такође не дође до прекорачења законског лимита.

Посебно указујемо да према Закону о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС“, бр. 34/2001) није могуће самоиницијативно, тј. променом својих аката, повећавање плата – ни коефицијената, нити основица за обрачун и исплату плата за запослене у органима јединица локалне самоуправе и јавним службама (горње границе до којих је могуће утврђивати висину коефицијената за изабрана и постављена лица и запослене у органима јединица локалне самоуправе одређене су Законом, а за запослене у јавним службама одговарајућом Уредбом Владе, док је утврђивање основице за обрачун и исплату плате у искључивој надлежности Владе).

Осим тога, мора се обезбедити и реално извршавање укупних расхода за запослене. У вези с тим, није прихватљиво да се на било који начин нереално планирају расходи на апропријацији 416 – Награде и бонуси, како би се створили услови да се, поред плате, запосленима током године исплаћују и награде и бонуси. Напомињемо да је ова врста давања могућа само у случају да је предвиђена одлуком о буџету по основу уштеда на расходима на крају године или за исплате јубиларних награда у складу с општим актом.

3. У поступку спровођења ограничења средстава за плате у јединицама локалне самоуправе уочено је да су у већини јединица локалне самоуправе акти којима се регулишу плате за изабрана и постављена лица и запослене у органима јединица локалне самоуправе у супротности с одредбама чл. 3. и 9. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

Наиме, у члану 3. Закона регулисано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује (искључиво) Влада, а у члану 9. су прописани највиши коефицијенти за обрачун плата изабраних и постављених лица и запослених у органима јединица локалне самоуправе до којих се актом јединице локалне самоуправе могу утврдити појединачни коефицијенти.

У случају да појединачна акта јединица локалне самоуправе (на пример, правилник или одлука о висини коефици-

јената за плате) против којих запосленом није у интересу да тражи заштиту у управном спору, с обзиром да му је актом дато право на већу плату (у ствари оштећен је буџет и порески обвезници из чијих пара се финансирају незаконите плате), мере заштите државе могу да предузму Министарство за државну управу и локалну самоуправу – управна инспекција и Министарство финансија – буџетска инспекција и ревизија.

Полазећи од изнетог, У Министарству финансија ће се предузети мере и активности у циљу појачане контроле, укључујући и управни надзор, као и изналагање системских решења којим би се спречило непоштовање закона у овој области.

Због тога је потребно да одмах приступите ревизији својих аката којим се утврђују плате и сведете их у оквиру утврђене Законом. Подсећамо да је у члану 36. став 3. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005, 101/2005) утврђено да се преузете обавезе које су настале у супротности са законом и другим прописима не могу извршавати на терет консолидованог рачуна трезора локалне самоуправе, а чланом 74. Закона о буџетском систему прописана је новчана казна за одговорно лице уколико не поштује одредбе наведеног члана.

4. Поред тога, указује се да је, с обзиром да је према члану 19. Закона о буџету Републике Србије за 2006. годину база за планирање средстава за плате за 2006. годину искључиво ниво плата исплаћених из буџета за септембар 2005. године, искључена могућност запошљавања нових радника.

Имајући у виду тачку 3. овог дописа, као и препоруку Владе органима локалне самоуправе из 2005. године (која је реализована у малом броју општина), потребно је да јединице локалне самоуправе анализирају своје правилнике о унутрашњој организацији и систематизацији радних места и број запослених на сваком радном месту, ради утврђивања стварне уписаности и броја запослених за чијим радом не постоји потреба, а са циљем да се оствари одговарајућа рационализација броја запослених чије се плате финансирају из буџетских средстава.

Истовремено, у циљу праћења кретања броја запослених чије се плате финансирају из буџетских средстава, указујемо да је неопходно да се приликом попуњавања података на прописаним обрасцима (образац ПЛ), јединица локалне самоуправе стриктно придржава прописане методологије исказивања тј. да се уносе подаци о броју запослених чије се плате финансирају из буџетских средстава, без обзира да ли им је у извештајном периоду исплаћена плата из буџетских средстава.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У АПРИЛУ МЕСЕЦУ 2006. ГОДИНЕ

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о контроли обрачуна и исплате плата, додатака и накнада плата запослених, односно накнада лица ангажованих по уговору код индиректних корисника бу Ћетских средстава за област основног и средњег образовања	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 11. априла 2006.
Правилник о стицању звања и добијању дозволе за обављање делатности инвестиционог саветника и портфолио мена Ћера	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 34 од 18. априла 2006.
Правилник о садржини евиденција о основицама за обрачунавање и плаћање накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама и напојницама и о садржини месечног обрачуна накнаде за приређивање тих игара	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 35 од 20. априла 2006.

ОДЛУКЕ

Одлука о изменама и допуни Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 28 од 4. априла 2006.
---	---

ОСТАЛО

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 35 од 20. априла 2006.
--	--

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Весна Арсић. – Год. 32, бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354–3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132
